

Pilsētas dārzā audzē dzērvenes

● Šobrīd Eleonoras Jakovelas piemājas dārzā Livānos dzērvenes aug 112 m² platībā, taču ir doma to palielināt. Stādījums izskatās pievilcīgs gan vasarā, kad tas ir koši zaļš, gan arī rudenī, kad dzērvenājs veido iesarkanu «paklāju». Foto: G.Kraukle

Pilsētnieka piemājas dārzā parasti tiek audzēti burkāni, sīpoli vai gurķi, taču livāniete Eleonora Jakovela savas mājas dārzā jau vairākus gadus audzē dzērvenes 112 m² platībā. Viņa uzskata, ka šai kultūrai kaut pāris kvadrātmetru lauciņu vajadzētu atvēlēt katrā dārzā.

Patiesībā interese par dzērveņu audzēšanu ir daudz senāka. Jau 1994. gadā, kad Eleonoras kundze vēl bija tehniskās kontroles priekšniecība Livānu kūdras fabrikā, izveidojās kontakti ar dzērveņu audzētāju Andri Špatu, kurš savā jaunsaimniecībā «Gundegas» bija iestādījis pirmās Amerikas lielloģu dzērveņu platības. Audzētājs aicināja uz semināriem, popularizējot dzērveņu audzēšanu, jo uzskatīja, ka Latvijā vajadzīgi vismaz 500 hektāri šīs kultūras, un tad atmaksātos arī pārstrādes rūpnīcas būve.

1997. gadā ar ārzemju latvieša Gunāra Matisona palīdzību uz Latviju tika atgādātas 2,5 tonnas lielloģu dzērveņu stīgu, tās tika izdalītas visiem audzētājiem. Arī kūdras fabrikas izstādātajos purvos tika iestādīti 190 kg dzērveņu stīgu. Eleonoras kundze dzērvenes iestādīja arī savā dārzā.

— Apmēram lāpstas dziļumā noraku augsnes auglīgo virskārtu un tajā vietā iepildīju pakaišu kūdru. Stīgas sagarumoju 7-10 cm garos posmiņos un spaudu kūdrā tā, lai tikai 2-3 lapiņas paliek ārā. Augsnei stādot jābūt mitrai. Stādīšanai piemērots laiks ir no aprīļa vidus – visa vasaras pirmā puse. Jau stādot, dzērveņu plantācijas virskārta 5-10 cm biezā slānī jānober ar smiltīm – šī mulča ļauj saglabāt mikroklimatu augsnē.

Ravēšana, protams, vajadzīga, taču ne tā kā sakņu dārzā. Dzērvenāju ravēju pāris reizes gadā, pa kādai priedītei, bērziņam vai spilvai nā-

kas izraustīt, jo to sēkļiņš tiek ievestas līdz ar pakaišu kūdru. Neizravētā plantācijā rudenī ir grūti novākt ražu. Mēslošana arī nepieciešama. Vasaras pirmajā pusē dodu slāpekļa mēslojumu, amonija nitrātu, bet vasaras otrajā pusē – kāliju un fosforu. Tas vajadzīgs jauno ziedpumpuru attīstībai. Ogas gan var gaidīt tikai trešajā gadā, bet kārtīgu ražu stādījums dod, sākot no piektā gada, — pieredzē dalās E.Jakovela.

Šajā sausajā vasarā piemājas dzērvenāju esot laistījuši, taču parasti iztiekot bez tā. Laistīšana ir reāls glābiņš arī pret salnām. Ja salnu naktīs stādījumu laista, ziedpumpurs iesalst ledū un netiek bojāts. Tiesa, dzērvenes zied diezgan vēlu, parasti jūnija jānober ar smiltīm – šī mulča ļauj saglabāt mikroklimatu augsnē.

No kvadrātmetra saimniecītei ievāc 1-2 litrus ogu. Šķirņu izvēle ir plaša, taču Jakovelu

dārzā aug šķirņu 'Stevens' un 'Franklin' lielloģu dzērvenes.

Ogas pārsteidz ar saviem izmēriem – tās ir brangas ķirša ogas lielumā. Pēc garšas īpašībām «amerikānietes» ir nedaudz sausākas un nav tik skābas, kā Latvijas purvos augušās. Jakovelu ģimenē iecienīts ir dzērveņu-ābolu ievārījums, arī kompoti un veselīgie dzērveņu dzērieni.

Kādu daļu ogu mēģinājuši arī tirgot, un, kā atzīst Eleonora, cilvēkiem vairs neesot jāskaidro, kas tās tādas par milzu ogām. Cena vidēji svārstoties ap 60-70 santīmiem, mazliet vairāk nekā par purva dzērvenēm.

Saimniecītei ir doma savus ogu stādījumus paplašināt, jo zemes esot pietiekami un dzērveņu audzēšana neprasa tik lielas pūles, kā citu kultūru aprūpēšana. Stādāmais materiāls vairs nebūs jāpērk, jo stīgas var sagriezt savā lauciņā. Stādījumam šāda «friežšana» esot pat ieteicama.

G.Kraukle

Atbalstīti vēl divi Preiļu rajona uzņēmēju projekti

Reģionālā fonda konsultatīvajā komisijā 4. oktobrī atbalstīti vēl divi projekti no Preiļu rajona, informēja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere. At-

balstu saņēmis Aglonas pagasta zemnieku saimniecības «Dzelmes» projekts «Tūrisma pakalpojumu sniegšana» un SIA «RNS-D» (no Livāniem) projekts «Uzņēmējdarbības paplašināšana, at-

tīstot jaunus darbības virzienus, būvniecību un auto-transporta pārvadājumus».

I.Šaitere atgādina uzņēmējiem un pašvaldībām, kuri sadarbibā ar Reģionālo fondu isteno projektus, ka līdz 20.

oktobrim BO VSIA «Reģionu attīstība» jāiesniedz bilance par deviņiem mēnešiem un Valsts ieņēmumu dienesta izziņa par to, ka nav uzkrāti nodokļu parādi.

L.Kirillova

Neaizmirstiet līdz

26. oktobrim abonēt

«NOVADNIEKU»

gada pēdējiem

mēnešiem.

ZIŅAS

Piedalījās integrācijas pasākumā

Rajona bērnu un jauniešu centra teātra grupas dalībnieki, kā arī Rudzātu speciālās internātskolas audzēkņi ceturtdien piedalījās integrācijas pasākumā «Mūsu svētki», kas notika Kuldīgas rajona Jaunpilī. Šie svētki bija viens no tiem pasākumiem, kas ar Valsts jaunatnes iniciatīvu centra atbalstu pēdējo gadu laikā organizēti Latvijā un ir veltīti bērnu ar īpašām vajadzībām integrēšanai vienaudžu sabiedrībā. Rajona bērnu un jauniešu centra audzēkņi un pulciņu skolotāji Rudzātu speciālajā internātskolā ciemojās jau iepriekšējā mācību gadā. Ciemiņi, kā arī mājiņi rādīja savas jaunrades spējas, dziedāja, dejoja, spēlēja teātri. Šoreiz uz Jaunpili devās internātskolas soliste Ziedīte Rikovska, kā arī dejotāji Karīna Rikovska un Gunārs Peipiņš. Kā skatītāji līdzī brauca arī skolas teātra pulciņa dalībnieki.

Jaunpilī daudzos ciemiņus no speciālajām internātskolām sagaidīja un par viņu izklaidēšanu rūpējās hercogs un galma dāmas, āksti un lielās andeles rikotāji. Kā zināms, bērni ar īpašām vajadzībām bieži vien ir nepārspējami rokdarbnieki un viņu darinātie darbiņi, kā arī kulinārijas izstrādājumi arī bija nopērkami andelē.

Sprieda par sieviešu tiesībām Baltijas valstīs

Preiļu Sieviešu kluba pārstāves piedalījās Valmierā notikušajā Baltijas Zontu klubu seminārā «Sieviešu tiesības Baltijas valstīs». Tajā piedalījās sievietes gan no Baltijas valstīm, gan arī no Zviedrijas, kas ir Zontu kustības «kurators» Baltijā.

Vakarā notika svinīga Valmieras sieviešu kluba uzņemšana starptautiskajā Zontu kustībā. Tagad tas ir trešais Zontu klubs Latvijā. Pirmās darbojas Rīgā, otrs – Jelgavā. Valmieriešu klubu vada Anita Rumbiņa, kas pati ir no Preiļu rajona.

Iestāšanās starptautiskajā Zontu kustībā ir ne vien goda lieta, bet uzliek arī papildus pienākumus vairāk piedalīties un ziedot finansu līdzekļus labdarībai, organizēt dažādus pasākumus utt.

Vakara gaitā tika sveikts arī Jelgavas Zontu klubs piecu gadu jubilejā.

Zontu kustība aizsākta jau 1919. gadā ASV, Bufalo pilsētā. Indiāņu valodā šis vārds nozīmē uzticīgs, godīgs. Šīs divas īpašības ir pamatā tam, lai kāda cilvēku grupa varētu sekmīgi strādāt kopā.

Saglabāja pasta nodaļu

Rušonas pagasta padome atvēlējusi telpas pagastam piederošā mājā Šaurumu pasta nodaļas izvietojšanai. Pasta nodaļu sakarā ar to, ka tā atradās nepiemērotās telpās, bija iecerēts slēgt, bet pagasta padome nepiekrīta šādam pasta vadības augstāko instanču lēmumam, «Novadnieku» informēja Rušonas pagasta padomes izpilddirektore Anna Zalāne. Slēgšanas gadījumā pašvaldības teritorijā paliktu tikai divas pasta nodaļas – Rušonas centrā un Gailīšos, bet pastniekiem maršruts būtu 20 un vairāk kilometru garumā. Pastnieku transportlīdzekļi zināmi – nolietoti velosipēdi, bet ziemā pasts jāiznēsā kājām. Tāpēc pagasts atrada iespēju izremontēt telpas kādā no Saurumos esošām ēkām, un kuriem pārceļta pasta nodaļu. Uz šo ēku pārvietots arī medpunkts. Tagad par pagasta padomes līdzekļiem tiek balsināts garais koridors, lai medpunkta un pasta apmeklētājiem ēkā būtu patīkamāk ienākt. Paredzēts nokrāsot arī grīdas. Pastā var iegādāties arī sīkas, ikdienas sadzīvē nepieciešamas lietas, un vietējiem iedzīvotājiem tas ir izdevīgi. Bez tam, kaut arī uz nepilnu likmi, tomēr saglabātas divas pasta darbinieču vietas.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Atļauj meklēt naftu jūrā pie Latvijas

Pirmdien ekonomikas ministrs parakstīja Norvēģijas — ASV ģeofizikālajai kompānijai SIA «TGS Nopec» atļauju ūdenražu meklēšanai Baltijas jūras Latvijas teritoriālajos ūdeņos. Firma vienīgā pieteicās Ekonomikas ministrijas maijā izsludinātajā konkursā ogļūdenražu meklēšanas darbu otrajai kārtai. Kompānija jau iesniegusi paredzamo darba programmu, bet decembra sākumā Londonā konferencē izstādē PETEX 2002 prezentēs naftas ieguves speciālistiem Latvijas projektu iespējām iegūt naftu Baltijas jūras Latvijas daļā.

Finansu ministrs atsakās no 17 miljonu prasības

Trešdien, pamatojoties uz finansu ministra Gundara Bērziņa (Tautas partija) rīkojumu, tika atsaukta valsts pirms diviem gadiem celtā prasība par 17,4 miljonu latu piedziņu no akciju sabiedrības «Kālija parks» dibinātājiem. Pie tam finansu ministrs savu rīcību uzskata par pamatotu. Pārsteigts par finansu ministra rīkojumu un tik negaidītu lietas pavērsieni bija premjerministrs Andris Bērziņš un trīs dienu laikā gaida paskaidrojumu, tad arī tiks lemts vai finansu ministrs tiks atsādināts no darba. Pamatu tiesvedībai radīja 1993. gadā starp sabiedrības, kas vēlāk kļuva par «Kālija parka» izveides pamatu, dibinātājiem slēgts līgums, kas paredzēja, ka uzņēmums valstij par katru pārkrauto tonnu maksās vienu ASV dolāru. Ventspils dome, kas bija viena no atbildētājām, valsts prasību uzskatīja par nepamatotu. Tiesvedību ierosināja finansu ministrs Gundars Bērziņš 2000. gada 30. septembrī. Lietas izskatīšana sākta 2001. gada 22. augustā un dažādu iemeslu dēļ tā tika atlikta piecas reizes. Vēl pirms prasības celšanas 1999. gadā toreizējais premjerministrs Andris Šķēle paziņoja, ka «Kālija parka» privatizācija valstij radījusi 30 miljonu dolāru zaudējumu. «Kālija parka» lieta bija viens no iemesliem, kas 1999. un 2000. gadā saasināja publiskās attiecības starp A.Lembergu un A.Šķēli. 9. oktobrī Rīgas apgabaltiesas zāle bija piepildīta un pēc tiesneses nolasītā ministra rīkojuma zālē iestājies apmulsms. Lietā iesaistītās puses apgabaltiesas lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā Augstākajā tiesā. Jautājums paliek atklāts — kāpēc valstij «pēkšņi» kļuva lieki 17 miljoni?

PVN siltumam nepiemēros līdz 2005. gadam

Saeima trešdien pirmajā lasījumā pieņēma Saeimas Budžeta un finansu (nodokļu) komisijas ieteiktos grozījumus likumā «Par pievienotās vērtības nodokli», paredzot, ka PVN siltumenerģijai un siltumam ūdenim netiks piemērots līdz 2004. gada 31. decembrim. Grozījumus Saeima varētu pieņemt mēneša laikā, bet pašlaik deputāti, frakcijas var iesniegt priekšlikumus otrajam lasījumam.

Savukārt par PVN nepiemērošanu presei un pasta pakalpojumiem par preses izplatīšanu, netika runāts, kā to solīja premjers Andris Bērziņš («Latvijas ceļš»). Solītais makā nekrit. Ko tik nepiesolis priekšvēlēšanu laikā!

Rutki ieceļ par KNAB direktoru

Parlaments ar lielu balsu vairākumu Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) direktora amatā apstiprinājis bijušo Drošības policijas priekšnieka vietnieku Gunti Rutki. Pirms balsojuma «Jaunā laika» līderis Einars Repše 7. Saeimas frakcijas aicināja nesteigties ar KNAB direktora iecelšanu, jo, redziet, viņš, kad kļūs nākamās valdības vadītājs, rosinās pavisam citādi apkarot korupciju. KNAB izveidi un Rutka iecelšanu par KNAB vadītāju Repše uzskata par lieku valsts līdzekļu izšķērdēšanu. Turpretī Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga Saeimas lēmumu vērtēja pozitīvi.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@apollo.lv
Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU NOVADA DOMĒ

Preiļu novada domes kārtējā sēde notika 3. oktobrī, piedaloties astoņiem deputātiem.

Budžeta grozījumi

■ Dome apstiprināja izmaiņas noteikumu projektā «Par budžetu 2002. gadam» un pasākumu tāmēs. Preiļu novada kultūras namam palielināja izdevumus par summu Ls 4820 koncertflīģeļa iegādei. Izdevumi segti no novada budžeta sadaļas «Izdevumi neparedzētiem gadījumiem».

■ Apstiprinātas izmaiņas noteikumu projektā «Par speciālo budžetu 2002. gadam»: sadaļā «Autoceļu (ielu) fonda līdzekļi» samazināti izdevumi «Aizdevumu atmaksa» par Ls 20 000 un par šādu pašu summu palielināti izdevumi «Pakalpojumu atmaksa» kultūras nama teritorijas labiekārtošanas darbu atmaksai.

■ Palielināti ieņēmumi Preiļu novada kultūras centram no maksas pakalpojumiem par summu Ls 2000.

Savukārt Preiļu novada kultūras namam izdevumi palielināti par Ls 4000.

Par a/s «Latvijas gāze» piedāvāto vienošanos

Pieņemts lēmums, ka novada domes priekšsēdētājs slēgs vienošanos ar a/s «Latvijas gāze». Šāda nepieciešamība radusies pēc SIA «Preiļu saimnieks» izveides. Novada dome un «Latvijas gāze» vienojas, ka gadījumā, ja SIA «Preiļu saimnieks» savas saistības pret a/s «Latvijas gāze» nepilda vai nevar izpildīt, 2001. gada 27. aprīļa priekšlīguma par dabasgāzes piegādi visu tiesību un saistību pār-

nēmēja ir Preiļu novada dome. Vienošanās būs spēkā līdz 2010. gada 31. decembrim.

Par sociālās palīdzības centra izveidi

Lai pilveidotu sociālās palīdzības sistēmu novadā un nodrošinātu sociālās palīdzības pakalpojumu sniegšanu, dome nolēma nodot ēku Preiļos, Aglonas ielā 1a novada sociālās palīdzības centra izveidei. Sociālās palīdzības nodaļai sadarbībā ar Preiļu NVO atbalsta centru līdz 8. oktobrim jāiesniedz apstiprināšanai centra nolikums un centra uzturēšanas izmaksu tāme līdz 2003. gada 1. janvārim.

Par privatizācijas fonda sadali

Vienam deputātam atturoties, tika pieņemts lēmums uzņēmējdarbības apkalpojošās infrastruktūras (biznesa centra) izveidei Preiļu kultūras namā piešķirt Ls 7000 no speciālajiem mērķiem paredzēto līdzekļu sadaļas «Nekustamā īpašuma privatizācija». Nauda paredzēta telpu iekārtošanai un remontam, komunikāciju un datortīkla nodrošināšanai.

Par stāvvietas izbūves darbu apmaksu

VAS «Latgales ceļi» tiks veikta apmaksā Ls 1573 apmērā par šķembu pamatnes izbūvi pie kultūras nama.

Par elektroietaišu izbūves apmaksu

VAS «Latvenergo» tiks veikta apmaksā par elektroenerģijas pieslēgumu kultūras

Tā jāpelna nauda

Apstiprināts domes nekustamā īpašuma privatizācijas komisijas 2002. gada 23. septembra protokols «Par komisijas darba apmaksu». Privatizācijas komisijas locekļiem aprēķinātā apmaksā Ls 250 apmērā par objekta Preiļos, Tīrgus laukumā 2 privatizāciju, sadalīta sekojoši:

komisijas priekšsēdētājam Jevģenijam Boļšakovam	Ls 65,
sekretārei Annai Brūverei	Ls 70,
loceklim Pēterim Skutelim	Ls 65,
loceklei Nadeždai Koļcovai	Ls 50.

Kultūras centrs ziedo kultūras centram jeb kur loģika?

Preiļu novada domes speciālā budžeta ieņēmumu un izdevumu daļa palielināta par Ls 6440. Summā ietilpst ziedojumi un dāvinājumi Preiļu novada kultūras centram.

Ziedotāji:

kultūras centrs	Ls 50,
Janīna Eiduka	Ls 10,
Ainis Noviks	Ls 50,
Ilmārs Bivbāns	Ls 10,
Māris Pastars	Ls 10,
Veronika Lazdāne	Ls 10,
Aigars Zimelis	Ls 150,
Viesturs Vucāns	Ls 150,
a/s «Preiļu siers»	Ls 5000.

Iegādājas 20 gadus vecu flīģeli

Apstiprināts 2002. gada 16. septembra pašvaldības iepirkuma cenu aptaujas protokols «Koncertflīģeļa iegāde». Pasūtījums rakstiski piedāvāts SIA «Mūzika», SIA «Mūzikas salons» un SIA «AE Klavieres». Piedāvājums saņemts no SIA «AE Klavieres». Flīģelis iegādāts par 4820 latiem, tas ražots 1982. gadā, garantijas laiks 5 gadi.

namam Ls 2020 apmērā.

Iesniegumi

■ Dome piešķīra 445,97 latu sociālā dzīvokļa Aizkalnes pagasta centrā, Raiņa ielā 10-3 remontdarbu atmaksai.

■ Dota atļauja SIA «Pie torņa» direktorei Inārai Indrikovai atvērt pārtikas preču veikalu «Sanijs» Preiļos, Aglonas ielā 22a, kā arī veikt alkoholisko dzērienu tirdzniecību šajā veikalā no pulksten 8.00 līdz 21.00.

■ Nolemts piešķirt SIA «Preiļu saimnieks» Ls 5000 kopējo ūdens mērītāju uzstādīšanai Preiļu pilsētas dzīvojamās mājās. Likumā paredzētajā kārtībā organizēt konkursu.

Pēc domes sēdes materiāliem sagatavoja G.Kraukle

LĪVĀNU FONDS «BALTĀ MĀJA» INFORMĒ

Akcija — vecāki palīdz vecākiem

No 14. līdz 18. oktobrim Līvānu fondā «Baltā māja» tiek organizēts savstarpējās palīdzības klubs vecākiem. Šajās dienās no pulksten 14.00 līdz 17.00 vecāki varēs atnest apģērbus vai apavus, kas kļuvuši par mazu viņu bērniem, bet varētu noderēt citiem, un, iespējams, varēs iegūt arī ko noderīgu saviem bērniem. Katru dienu laikā no pulksten 15.00 līdz 16.00 plānotas arī nodarbības vecākiem par tēmām: bērnu uzturs, bērnu apģērbu labošana un noformēšana, bērnu svētki, frizūras bērniem. Šajās nodarbībās vecāki varēs parrunāt savu pieredzi,

uzzināt ko jaunu, satikties ar speciālistiem. Savas vēlmes un priekšlikumus turpmākai sadarbībai vecāki varēs izteikt, aizpildot anketas.

Jaunas nodarbības sievietēm galda klāšanā

No oktobra līdz pat Ziemassvētkiem «Baltajā mājā» uz tikšanās ar Preiļu arodvidusskolas pasniedzēju Ingu Promu aicināti interesenti, kam saistoša šķiet tēma «Galds — svētkos un ikdienā». Nodarbības notiks pirmdienās pulksten 17.00, būs plašs apskatīto tēmu loks: galda klājuma noteikumi; trauki,

galda piederumi, to lietošana; dārzeņi uzturā; ēdienkartes; galda rotājumi; galda klāšanas noteikumi; ārvalstu viesu apkalpošanas īpatnības; jaunākais pārtikas attīstība; Ziemassvētku noskaņas.

Aicina uz sēdvolejbola treniņiem

Kopš 2000. gada «Baltajā mājā» darbojas sēdvolejbola klubs, kura aktīvi dalībnieki ir invalīdi. Sēdvolejbols ir viens no retajiem komandu sporta veidiem, ar kuru var nodarboties personas ar kustību traucējumiem. Nodarbības ar šo sporta veidu dalībniekiem sniedz fizisku, garīgu un sociālu labsajūtu. Šobrīd ir iz-

veidotas divas komandas — sievietes un vīrieši. Labākie dalībnieki ir spēlējuši Latvijas sēdvolejbola izlases komandas sastāvā Polijas, Lietuvas, Igaunijas un Somijas atklātajos čempionātos un Eiropas čempionāta finālā Ungārijā.

No 22. līdz 24. novembrim Līvānos risināsies otrais starptautiskais sēdvolejbola turnīrs «Līvānu kauss 2002», kurā piedalīsies sievietes un vīriešu komandas no Latvijas, Lietuvas un Polijas. Visi, kurus interesē šis sporta veids, tiek aicināti piedalīties sēdvolejbola treniņos, kuri notiek Līvānu ģimnāzijas sporta zālē. Sīkāku informāciju iespējams iegūt, zvanot pa tālruni 9612516.

G.Kraukle

REDAKCIJAS SLEJA, LAUKSAIMNIEKIEM

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Kā uzlabot piena garšu un kvalitāti?

Lasītāja vēstule: «Augusta beigās govīm sāka izmainīties piena garša (tāda kā mēdz būt ziemā). Govis veselas, analīzes veiktas, laba barojuma, pienīgas, bet zāle gan nekāda zaļa — plūc kūlu un citas zāles atliekas, tāpat kā pārējās saimniecībās. Vai tik tiešām sausā vasara būs novedusi pie tā, ka piena lopi būs jālikvidē? Vai ir iespējams ko līdzēt? Vetaptiekās piedāvā dažādas mikroelementu piedevas, bet parasti no šīm piedevām nekāda labuma nav. Tāpēc gribētos dzirdēt ārjona veterinārā dienesta ārbinieku skaidrojumu.»

Govij izmainīta piena garša, ko darīt?

Atbilds Pārtikas un veterinārā dienesta Preiļu pārvaldes vecākā veterinārā inspektore Vija Zārberga.

Piena garšas izmaiņas iespaido barības līdzekļu sastāvs, laktācijas periods, minerālvielu un vitamīnu trūkums, kā arī citi būtiski ietekmējoši faktori, piemēram, subklīniskie mastīti. Lai noskaidrotu piena garšas izmaiņu cēloni, ieteicams griezties pie veterinārārsta.

Vai importētās barības piedevas, mikroelementi, medikamenti ir kvalitatīvi? Vai Latvijā neražo labākus un kur tos var iegādāties?

Visas importētās minerālpiedevas un vitamīni tiek reģistrēti LR Pārtikas un veterinārā dienestā. Katram zāļu un barības līdzeklim tiek izsniegta reģistrācijas apliecība un apstiprināta lietošanas pamācība. Nav iemesla šaubīties par minēto līdzekļu

kvalitāti.

Dzīvnieku īpašniekiem, izēdinot dzīvniekiem minerālpiedevas un vitamīnus, stingri jāievēro lietošanas pamācībā minētās devas. Latvijā un arī Krievijā ražotās minerālpiedevas var iegādāties rajona tirdzniecības vietās, aptiekās vai zooveikalos. Pieprasiet kvalitātes sertifikātu un lietošanas pamācību! Ja rodas šaubas par minerālpiedevu kvalitāti, tad ir iespējams to pārbaudīt laboratoriski.

Cik bieži dzīvniekiem pielietojamas vitamīnu injekcijas, kādas?

Ja pieaugušam dzīvniekam regulāri tiek izēdinātas vajadzīgās minerālvielas un vitamīni, tad vitamīnu injekcijas nav nepieciešamas. Izņēmums gan ir jaundzīvnieki.

Jaundzīvniekiem pirmajos dzīvības mēnešos visbiežāk pielieto A, D, E vitamīnu injekcijas. Vislabāk šajā jautājumā būtu konsultēties ar savu veterinārārstu, kādi vitamīni kādām dzīvnieku sugām būtu visieteicamākie.

Vai Latvijas veterinārā aptiekās ir iespējams iegādāties kobalta tabletes un kalcija fosfātu (kādreiz no Krievijas iesūtītais bija pavisam citādāks nekā tagad aptiekās piedāvā, un arī efektīvāks)?

Vispirms būtu vēlama veterinārārsta konsultācija par minēto līdzekļu nepieciešamību. Minētos preparātus var iegādāties jebkurā veterinārā aptiekā, uzrādot recepti.

Dzīvās lauksaimniecības piekritēji pulcējas Livānos

Uz semināru par biodinamisko lauksaimniecību 9. oktobrī Livānos pulcējas zemnieki un augkopības speciālisti.

Lektors, vācietis Volfgangs Jorže pie Preiļu rajona zemniekiem ir viesojies vairākus gadus, un šoreiz tas notika Livānu pusē. V.Jorže, kurš pats apstrādā 16 ha zemes, semināru sāka ar zinātnisku ievirzi biodinamiskās saimniecības būtībā. Viņš uzsvēra, ka nepietiek tikai ar to, ka pārtraucam lietot minerālmēslus, fungicīdus un herbicīdus, jo visticamāk, ka tādējādi neko prātīgu izaudzēt neizdosies. Cilvēks ir vesels tikai tad, ja saskaņoti darbojas visas organisma sis-

tēmas, un līdzīgi notiek arī ar augsni biodinamiskajā lauksaimniecībā. Atdeve būs tikai tad, ja augsne būs dzīva un darbosies kā vienots organisms. Līdzīgi kā, lietojot daudz sāls, sāk streikot mūsu nieres, tā, lietojot ķīmiskos preparātus lauksaimniecībā, mēs samazinām dzīvību augsnē. Trūdvielu veidošanās ir apgrūtināta, taču augsnes auglību nodrošina tieši trūdvielas jeb humuss. — Nav pareizi domāt, ko mums iesākt «pret» slimībām, kaitēkļiem, sēnēm, bet gan, ko mēs varam darīt «par» — augu labā, — saka V.Jorže.

No dzīvās lauksaimniecības filozofijas izriet arī reālās darbības laukā un sētā. V.Jorže stingri pieturas pie kārtības, ka zemes darbi tiek veik-

ti ar 9 dienu intervālu. Ik pēc 9 dienām zeme tiek pārrušināta, ko viņš dara agri no rīta, jo tad augsne izelpo un mazo nezāļu dīgsti sažūst, nepaspējot iesakņoties. Tieši 9 dienu apstrādes sistēma ļauj laukus uzturēt tīrus no nezālēm. Tiesa gan, šāda pedantiska apstrāde viņa laukos tiek veikta jau 20 gadus, tādēļ diezin vai labus rezultātus uzreiz būtu iespējams gūt nezāļainajos Latvijas tīrumos.

Savdabīgi, ka pa ziemu viņš savus tīrumus nekad neatstāj apartus — bez zemsedzes. Vēl vairāk, V.Jorže aršanu savos laukos vispār nepielieto, tā vietā lauki tiek vairākkārt rušināti, ar katru reizi uzirdinot arvien dziļāku zemes slāni. Mūsu zemnieks ar arklū vienā reizē uzar 30

cm dziļu zemes kārtu, bet V.Jorže to panāk sešās reizēs, katreiz uzrušinot augsni 5 cm dziļumā. Viņš strādā ar mazjaudas traktoru, kuram degvielas patēriņš ir salīdzinoši niecīgs, tādēļ tas esot ekonomiski izdevīgi, pie tam, tiek ievērots svarīgākais princips — aktivizēta dzīvība augsnē, jo humusu veido aerobās baktērijas, kam nepieciešams gaiss.

V.Jorže semināra dalībniekiem stāstīja arī to, kādi darbarīki un tehnika būtu izmantojami, skaidroja ķīmiskos procesus augsnē, stāstīja par bioloģiskajiem preparātiem, komposta gatavošanu un piena lopkopību biodinamiskajā saimniecībā.

Apkopos priekšlikumus nākošā gada subsīdiju nolikumam

Kā «Novadnieku» informēja Livānu novada lauksaimniecības konsultants Dominiks Jauja, 17. oktobrī

pulksten 13.00 notiks Livānu novada lauksaimniecības komisijas locekļu tikšanās, kuras laikā plānots pārrunāt

un apkopot ieteikumus nākošā gada subsīdiju nolikumam. Apkopotos priekšlikumus zemnieku pārstāvji tālāk

iesniegs Zemkopības ministrijā.

Rīko semināru sadarbībā ar Zemnieku Saeimu

Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs sadarbībā ar Zemnieku Saeimu 18. oktobrī pulksten 11.00 Preiļu rajona padomes zālē, Raiņa bulvāri 19 organizē semināru «Eiropas Savienība un Latvijas lauksaimniecības iespē-

jas». Seminārā piedalīsies lektori no Francijas, kas stāstīs par kopējās lauksaimniecības politikas vēsturi un perspektīvām no Francijas lauksaimnieku viedokļa, kā arī par piena un graudu tirgus attīstību. Ar Zemnieku Saei-

mas aktuālāko informāciju uztāsies tās priekšsēdētājs Valters Bruss, savukārt Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes (LOSP) priekšsēdētāja vietniece Līgita Silaraupa stāstīs par piena kvotām Latvijai.

Visus, kuri vēlas piedalīties, lūdz pieteikties iepriekš Preiļu LKB (tel. 5307126 vai 5307127).

Materiālus sagatavoja G.Kraukle

Profesionāli. Individuāli

Pēc vēlēšanu nedēļa Latvijā iezīmējās ar enerģisku un rosīgu darbošanos jaunās koalīcijas veidošanas virzienā. Repšes kunga patoss un mazliet teatrālā iznesība nekur nav pazudusi, un izskatās, ka jaunais līderis nebūt nav apmulsis, bet drīzāk otrādi — pilns apņēmības jaunus laikus Latvijā nest. Acīmredzot esam nopirkuši tieši to, kas mums arī tika pārdots, proti, pilnīgi jaunu politiku pilnīgi jaunu līderu rokās. Par to liecina atsevišķi Repšes izteikumi. Viens no tiem izskanēja pēc ilgi gaidītā KNAB direktora Gunta Rutka apstiprināšanas amatā. Šajā sakarā Repše atzīmēja, ka viņa redzējums par korupcijas apkarošanu esot atšķirīgs un ka Latvijai derētu importēt korupcijas apkarošanas vadītāju no ārzemēm. Repše nācis klajā arī ar paziņojumu, ka mums vajadzīga specifiska iestāde, kas cīnītos ar dažādām neejdzībām valstī. Tiesa, lai nu kā, bet neejdzību mums netrūkst, tikai kas un kā ar tām cīnīsies, ko un kādā veidā sodīs, un, visbeidzot, pēc kādiem kritērijiem noteiks, kas ir neejdzība un kurā brīdī tā pārtop noziegumā, vēl nav zināms.

Pirms vēlēšanām vai katrā partijai mums solīja profesionālu Saeimu un profesionālus valdības. Diemžēl profesionālis savā tiesajā darbā, lai tas būtu ārsts, diriģents vai advokāts, vēl nenozīmē, ka šis cilvēks ir arī profesionāls politiķis. Diemžēl godīguma un morāles piesaukšana vēl negarantē politisko spēju izvest valsti no krīzes un tautu no nabadzības. Analītiķi uzskata, ka valsts attīstības lielākais bremsētājs ir tieši nemākulīgi politiķi, kas nākuši pie varas, starp politiku un biznesu liekot vienlīdzības zīmi. Taču pagaidām vēl nevar apgalvot, ka tikpat veiksmīgi, kā Repše ir pratis cilvēkus uzrunāt, viņš pratis ar tiem arī sarunāties. Negribētos, protams, lai jaunie laiki Latvijā tā arī beigtos, īsti nesākušies, taču tāda iespēja arī pastāv, ja Repšem nepietiks prāta, mākas vai stingrības savus ideālus pārvest realitātē.

Vēlēšanu nakts lielākais pārsteigums daudziem bija PCTVL panākumi. Latgalē un Rīgā «bītenieki» ieguva nedalītu piekrišanu, un tas patiesībā biedē. Sliktos vēlēšanu rezultātus politiķiem nevajadzētu «norakstīt» uz kļūdām reklāmas kampaņās, bet gan uz kļūdām savā politiskajā darbībā. Šajās vēlēšanās badinātā un apspiestā tauta beidzot parādīja savu mugurkaulu, sodot vairākas varas partijas un pasniedzot roku «bīteniekiem». Manuprāt, tas liecina par vienu, — ja jaunievēlētie deputāti beidzot nesāks domāt par tautas vajadzībām, tad vēl pēc četriem gadiem kurvīti dabūs arī tautinieki un Mistera Lata komanda. Un tad PCTVL varēs svinēt galīgu un negrozāmu uzvaru, un mūsu nākotni krāsot sarkanās krāsās.

Ja jau tautas balss varēja tik strikti nosvērties par labu «bīteniekiem» un tik bargi sodīt eirooptimistus — «Latvijas ceļu», tad nebrīnīšos, ja referendumā par iestāšanos ES latvieši apliecinās ar lielu un treknu NĒ, kas mūsu nākotnei nebūt par labu nenāks, taču būs «nolaists tvaiks» un vēlreiz parādīts «mugurkauls».

Tauta nav glupa, un tai nepaliek nepamanītas ne Saeimas, ne vietējo politiķu kaislības. Pāris reizi nācās pabūt Preiļu novada domes sēdēs, kurās valdošo gaisotni varētu raksturot kā stingrās rokas demokrātiju. Ja to vispār var saukt par demokrātiju, kad deputātam «no augšas» tiek liegtas runas tiesības tikai tādēļ, ka viņš, redz, atļāviens pateikt kādu netīkamu vārdu nepiemērotā brīdī (oficiāli tas saucas — nolikuma pārkāpums). Vai par demokrātisku var dēvēt situāciju, kad deputāts uz savu jautājumu par domes līdzekļu finansu izlietojumu saņem strupu pretjautājumu, vai viņam šādi paskaidrojami sniedzami individuāli? Ja jau deputātam tik grūti saņemt vajadzīgo informāciju, uz ko gan var cerēt parastos ierindas iedzīvotājs? Skaidrs ir viens, pie varas ir cilvēki, kuriem nepatīk jautājumi, kuri principā nav raduši nevienam neko paskaidrot un ne ar vienu nevēlas konsultēties, citiem vārdiem sakot, tie ir nepārvarēti kompleksi, ko kompensē dūre galdā.

Skumji, ka nodokļu maksātāju naudiņas dalīšana arīdzan notiek pēc principa «savējiem došu, pretiniekiem ne». Un domes krēslu deldētāji tik vien var kā vienā otrā vietā aizlikt labu vārdu par savu «barotāju», bet nevis par savu vēlētāju. Jo «barotājs» nekādas iebildes necietīs, bet vēlētājs ir pacietīgs. Līdz zināmam laikam.

G.Kraukle

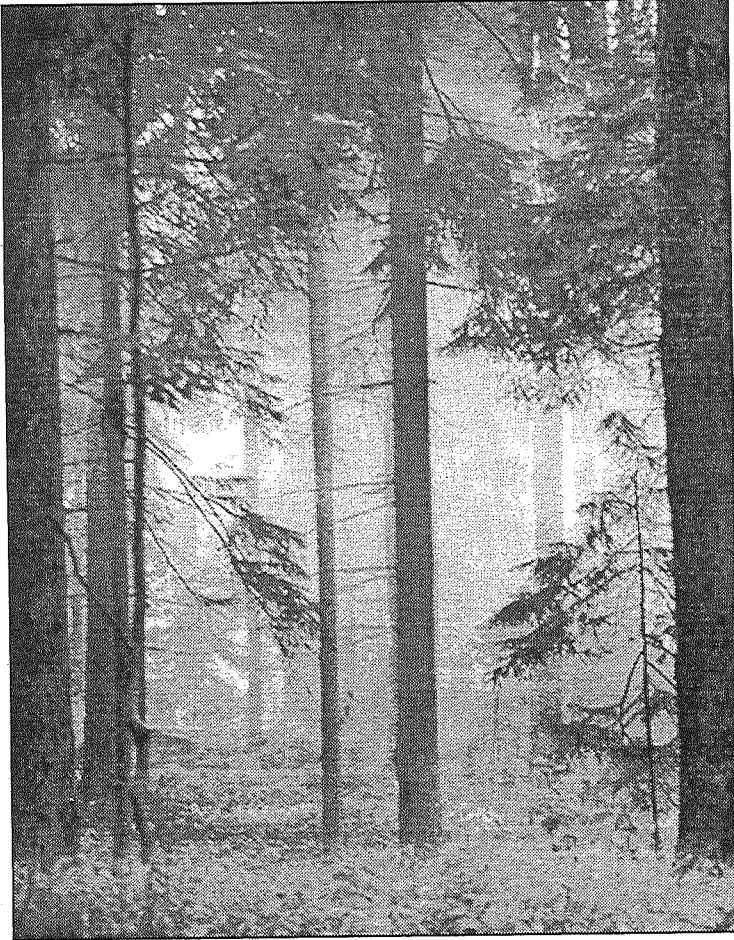
MEŽA LAPA

Igaunijā ir daudz mazāk privāto mežu īpašnieku

Aizvadītajā nedēļā virsmežziņiem no visas Latvijas divas dienas bija iespēja pabūt Igaunijā un iepazīties ar kaimiņvalsts politiku mežu jomā. Viņu vidū bija arī Preiļu virsmežniecības virsmežzinis Māris Bondars.

Neraugoties uz to, ka Igaunija ir viena no tuvākajām Latvijas kaimiņvalstīm, par turienes meža dienesta darbu patiesībā bija zināms samērā maz, tādēļ pieredzes apmaiņas brauciens bija vērtīgs no tā viedokļa, ka ļāva salīdzināt abu valstu mežnieku iespējas un pieredzi praktisku jautājumu risināšanā. Mežu dienesta reorganizāciju, kas Latvijā notika 2000. gadā, igauņi veica vienu gadu iepriekš. Abu valstu dienestu darbībā iezīmējas arī vairākas būtiskas atšķirības, piemēram, daudzas funkcijas, ko Latvijā veic Valsts meža dienesta (VMD) darbinieki, Igaunijā ir uzticētas vienai no ministrijām (līdzīgi kā Latvijā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija — VARAM). Ministrijas pakļautībā katrā rajonā strādā 4-5 cilvēki, kas veic uzraudzību gan medību jomā, gan mežu ciršanā, gan dabas aizsardzības likumdošanas ieviešanā. Šāda funkciju sadale krietni vien atvieglo igauņu mežsargu un mežziņu darbu, taču nenāk par labu pašam mežam. Kā atzīst M. Bondars, viņaprāt, Igaunijā uzraudzība notiek nepilnīgi, jo tik ierobežots darbinieku skaits nevar nodrošināt ne ciņu ar mežu zagļiem, ne ar malumedniekiem. Arī skaitļi rāda, ka Latvija šajā ziņā ir soli priekšā — ir mazāk nelikumīgu medību un patvaļīgu mežu ciršanas gadījumu.

Būtiska atšķirība no Latvijas ir tā, ka Igaunijā ir krietni mazāk privāto mežu. Vidēji vienā Igaunijas rajonā ir tikai 800 privāto mežu īpašnieku. Pie mums vienā mežniecībā vien ir no 800 līdz 3500 privāto mežsaimnieku, un mūsu rajonā pavisam ir četras mežniecības. Šāda tendence skaidrojama ar to, ka īpašumu atgūšanas process Igaunijā bija krietni vien sarežģītāks, un nepietika tikai ar iesniegumu pagastam, lai īpašuma tiesības tiktu atjaunotas, kā tas bi-

ja Latvijā. Privāto platību skaita pieaugumu Latvijā veicināja arī iespēja mežu privatizēt par sertifikātiem. Šobrīd Igaunijā ir piedāvāti privatizācijai par naudu aptuveni 60 000 ha meža, taču tas, kā uzsver M. Bondars, nav valsts mežs. Igaunijā šādu platību, kuras nav nedz valsts, nedz privātais īpašums, ir samērā daudz. Valsts mežu apsaimniekošana Igaunijā notiek līdzīgi kā Latvijā. Mums šo darbu veic VAS «Latvijas valsts meži», savukārt kaimiņi izveidojuši līdzīgu organizāciju — Valsts mežu pārvaldes centrs. Aptuveni vienu trešdaļu no pārdošanai paredzētā koksnes apjoma Igaunijas valsts mežos pārdod «uz celma» jeb cirmās, bet pārējo — jau gatavos sortimentos, uz ko šobrīd pamazām pārorientējas arī «Latvijas valsts meži».

Meža darbinieku atalgojums Igaunijā un Latvijā būtiski neatšķiras, taču tehniskā nodrošinājuma ziņā igauņi mūs ir apsteiguši, atzīst M. Bondars. Igaunijas me-

žnieki vairs nebrauc ar «Nivām», bet ir apgādāti ar piemērotu un mūsdienīgu transportu, dienesta telefoniem.

Brauciena laikā nevarēja nepamanīt arī to, ka Igaunijas valsts politika ir orientēta uz atpūtas infrastruktūras attīstību valsts mežos. Daudzviet ir izveidoti medību objekti ar labām, ne greznām, bet funkcionālām mednieku mājām, valsts mežos ir pieejamas atpūtas vietas, kurās nodrošināts minimālais serviss — ir atkritumu konteineri, tualetes. Būtiski, ka tas viss Igaunijā ir pieejams bez maksas, tādējādi valsts mežā var brīvi uzturēties ne vien sēņotājs un ogoņotājs, bet arī atpūtnieks. Sakārtotā vide zināmā mērā audzina sabiedrību, jo kādēļ mest atkritumus zemē, ja tos var atstāt tam domātā urnā.

Diemžēl mūsu valstī šajā jomā darāmā vēl daudz, un atpūtas industrijas attīstība dabas objektos, tajā skaitā valsts mežu teritorijās būtībā ir pamesta novārtā.

Reģistrēts viens medību noteikumu pārkāpums

VMD darbinieki reģistrējuši vienu medību noteikumu pārkāpumu Vārkavas pagastā, kad mednieks stirnu medībās neatļauti bija izmantojis kvēldiega tipa apgaismes ierīci — prožektoru. Sa-

skanā ar pastāvošajiem medību noteikumiem mednieks drīkstēja doties mežā ne ātrāk kā stundu pēc saullēkta, taču ne vēlāk kā stundu pirms saulrieta, un prožektoru šajā gadījumā izmantot ne-

drīkstēja. Citus normatīvus mednieks pārkāpis nebija — viņam bija oficiāla atļauja un medības bija iepriekš pieteiktas. Vainīgajai personai piemērots administratīvais sods 5 latu apmērā.

Mednieki, gaidiet ciemiņus!

Jau pagājušajā medību sezonā VMD darbinieki uzsāka medību pārbaudes kolektīvo medību laikā. Medību un ugunsapsardzības inženieris Vladimirs Prisjagins at-

gādina, ka tās tiks turpinātas arī šajā sezonā. Pērn veiktajām pārbaudēm vairāk bija rekomendējošs raksturs, taču šogad tiks prasīta stingra Medību likuma un me-

dību noteikumu ieviešana. Viņš gan piebilda, ka pērn veiktajās pārbaudēs rupji pārkāpumi netika konstatēti, tikai atsevišķas nepilnības.

Ugunsgrēku skaits šogad gandrīz piecpadsmiņkārt lielāks nekā pērn

Lielākoties deg purvi

Kā informēja Preiļu virsmežniecības ugunsapsardzības un medību inženieris Vladimirs Prisjagins, lielāko daļu no uguns izpostītajām platībām veido purvi — vairāk kā trīssimt hektārus. Aizvadītā sezona mūsu rajona mežu sargiem bija nopietns pārbaudījums, jo nācās lokalizēt šogad lielāko ugunsgrēku Latvijā, kad ap Gerlaka ezeru Jersikas pagastā un Vārkavas novadā dega 323 hektāri meža. Šis lielais ugunsgrēks izpostīja 282 ha purva, 20,2 ha valsts mežu un 20,8 ha privāto mežu. Atsevišķās vietās zemdegu gruzdēšana novērojama vēl joprojām. Aprēķinātas arī ugunsgrēka radītās izmaksas, kas veido iespaidīgus skaitļus. Pēc meža dienesta

Lielu pateicību ugunsapsardzības inženieris izteica visiem VMD darbiniekiem par pašreizējā un izturību visnotaļ grūtajā laikā, kad darba diena ilgusi no 7.00 līdz 24.00, un otrā rītā dzēšanas darbi sākušies atkal no gala.

Ko darīt ar izdegušo mežu

Kad ugunsgrēks ir garām, aiz tā paliek izdegušas, melnas mežu platības. Kas notiek ar šiem mežiem, vai un kā tos atjauno? V. Prisjagins stāsta, ka pēc ugunsgrēka speciālisti veic meža platību vērtēšanu. Ja uguns postījumi nav lieli, tiek izžāģēti vienīgi bojātie koki, taču, ja mežs bojāts tiktāl, ka tas jau ir zem kritiskā šķērslaukuma, tiek izsniegts apliecinājums

sanitārajai kailcirtēi. Tādi apliecinājumi jau tikusi izrakstīti ugunsgrēka izpostītajām platībām Vanagsilā Turku pagastā. Mēdz būt arī tā, ka pēc ugunsgrēka mežs ir viens vienīgs melns klājiens, un tā šķērslaukums līdzinās nullei. Pēc lielā ugunsgrēka

Vanagsila ugunsgrēkā mežam nodarītie zaudējumi kopā ar dzēšanas izmaksām sastāda 62 048,70 latu.

Uguni nepamana dūmakas dēļ

Jārēķinās, ka ugunsgrēka laikā ļoti ātri un operatīvi ir jānodrošina tehnika un cilvēku resursi. Sikos ugunsgrēkus, kas nepārsniedz 0,1-0,2 ha, mežniecību darbinieki parasti lokalizē ar saviem spēkiem un resursiem. To iespējams izdarīt tad, ja ugunsgrēks ir laikus pamanīts. Diemžēl šovasar ugunsgrēkus konstatēt no sargtorņiem bija apgrūtināši pastāvīgās dūmakas dēļ, kas samazināja redzamību. Tā, piemēram, informāciju, ka izcēlies ugunsgrēks Jersikas un Rožkalnu pagastā, meža darbinieki saņēma no vietējiem iedzīvotājiem.

Purva ugunsgrēkiem sava specifika

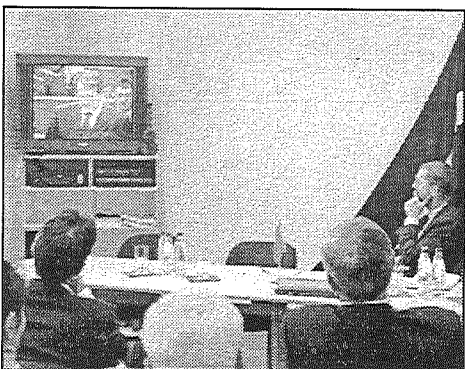
Diemžēl purvu ugunsgrēki ir samērā nepatīkami, vēja laikā uguns izplatās ļoti ātri un īsā laikā aptver ievērojamas platības, tādēļ to ierobežot ir ļoti grūti. Ja uguns iet purvā, tad jau iepriekš zināms, ka ugunsgrēks būs liels, to būs ļoti grūti ietekmēt, saka V. Prisjagins. Viņš atzīst, ka lokalizēt lielos ugunsgrēkus izdevies, lielā mērā pateicoties virsmežziņa Māra Bondara zināšanām un pieredzei, jo viņš pēc speciālistu domām ir viens no labākajiem mežu ugunsgrēku dzēsējiem Latvijā. Kā zināms, Preiļu virsmežniecība ir viena no purvainākajām visā valstī.

Jersikā šādas pilnībā izpostītas platības ir aptuveni 6-7 ha.

Tomēr ugunsgrēkam ir arī viens pluss, skaidro V. Prisjagins. Uguns skartajās platībās samērā labi atjaunojas priede. Tas notiek dabīgā ceļā ar vēju no apkārtnējiem mežiem. Skandināvijas valstīs esot pat prakse pēc kailcirtes veidošanas teritoriju vēl arī nodrošināt, jo meža dabiskai atjaunošanai tas par slinktu nenāk. Protams, šis pluss nekādi neattaisno ugunsgrēka faktu, jo tā laikā aiziet bojā ievērojamas vērtības — briestaudzes, vidēja vecuma un pieaugušas audzes, kā arī meža dzīvnieki. Uguns upuru īpaši daudz ir starp sīkajiem meža un purva iemītniekiem — pēc ugunsgrēka bieži tiek atrasti sadeguši eži, čūskas, vārdes. Lielajiem meža dzīvniekiem parasti gan izdodas no uguns izbēgt.

Vieni aizdedzina, citi dzēs

Meža darbinieki ir pārliecināti, ka lielākais vairums ugunsgrēku izcēlušies cilvēka vainas dēļ, neuzmanīgi apejoties ar uguni. Diemžēl pierādīt kādas personas vainu ir praktiski neiespējami, ja vien dedzinātājs netiek pieķerts pie rokas nozieguma vietā. Un arī tad, līdzīgi kā kūlas dedzināšanas laikā, vainīgais vienmēr var aizbīdināties, ka ir nevis dedzinātājs, bet gan dzēsējs. Saistībā ar lielo ugunsgrēku Jersikas pagastā esot bijuši minējumi par ļaunprātīgas dedzināšanas iespējamību, taču tie tā arī palikuši minējumu līmenī.

Kā jau tika gaidīts, Eiropas Komisija 9. oktobrī pieņemtajā vairāk nekā 90 lappušu biežajā stratēģijas dokumentā atzīst, ka Latvija, tāpat kā pārējās deviņas kandidātvalstis, būs spējīga uzņemties dalībvalsts saistības kā plānots – no 2004. gada 1. janvārim.

● Eiropas Komisijas prezidenta Romano Prodi ziņojums Eiropas Parlamentam 9. oktobrī bija vērojams tiešraidē pa EBS satelīttelevīzijas kanāliem. Latvijā to vēroja ES dalībvalstu un kandidātvalstu vēstnieki, žurnālisti, uz jautājumiem atbildēja EK delegācijas vadītājs Latvijā Endrijs Rasbašs. Foto: I. Bušmanis

AKTUĀLI

Latvijas progress ar 3 astēm

Latvija gatava iestāties Eiropas Savienībā

Visas 10 kandidātvalstis, tostarp Latvija, «ir izpildījušas politiskos kritērijus, un ekonomiskos un administratīvās kapacitātes kritērijus būs izpildījušas ES Padomes noteiktajā laikā.» atzīst Eiropas Komisijas (EK) tā sauktajā progresa ziņojumā. «Latvijai liela diena, jo šodien saņemta rekomendācija iestāties Eiropas Savienībā,» vērtē Endriju Rasbašs, EK delegācijas vadītājs Latvijā.

Šai stratēģiskajā dokumentā konstatēts, ka 213 sarunu sadaļās (jo pavisam kopā 372) noteikti pārejas periodi, no kuriem 28 ir pieprasījušas dalībvalstis, bet 185 – kandidātvalstis. Visbiežāk tie saistās ar brīvu darbaspēka kustību, īpašuma iegādi vai ūdens kvalitātes ieviešanu. Kā preses konferencē izteicās ES paplašināšanās komisārs Ginters Ferhoigens, tad vēl nepaveikto darbu daudzums pret paveiktajiem ir 1:10, un visus tos var pabeigt līdz 2004. gadam.

Latvija un Slovākija progresa ziņojumā ir vienīgās kandidātvalstis, kuras pilnībā pilda iestāšanās sarunās dotos solījumus. Kā Saeimas ESIC komentēja Latvijas sarunvedējs Andris Ķesteris, šis vērtējums attiecas ne tik daudz uz

iepriekšējā progresa ziņojumā minēto trūkumu novēršanu, kā uz «to saistību izpildi, kuras uzņēmāmiem sarunu gaitā, visvairāk saistībā ar likumu saskaņošanu». Pārējām valstīm Eiropas Komisija pārmet kavēšanos ar sarunās solīto likumu pieņemšanu un izpildi. Visvairāk kritikas saņēmusi Polija.

EK atzīst, ka Latvijā vairākās jomās pērn sasniegts būtisks progress. Dokumentā tomēr norādīts, ka vairākās jomās sagatavošanās darbs būs vēl jāturpina arī pēc iestāšanās sarunu pabeigšanas.

Trīs iedzīmitie trūkumi: ierēdņu un tiesas vajums un korupcija

EK norāda, ka īpašas pūles joprojām jāvelta iekšējā tirgus, lauksaimniecības, zivsaimniecības, transporta, reģionālās politikas, vides, tieslietu, iekšlietu un muitas administratīvo struktūru nostiprināšanai. Vērtējot administratīvo kapacitāti, Latvijai ir «labi sasniegumi lielākajā daļā jomu», tajā pašā laikā norādīts, ka jāpaaugrina vienotas ierēdņu apmaksas sistēmas ieviešana ar pietiekamu finansējumu.

Ziņojumā kritiski vērtēta situācija tiesu jomā un uzsvērts, ka nepieciešama pamatīga sistēmas reforma. Tiesās vajadzīgs vairāk

tiesnešu, tiesām jāklūst atklātākām un pieejamākām sabiedrībai, jāsamazina neizskaitēto lietu skaits. Par Latviju teikts, ka ir identificēti tiesu sistēmas galvenie vājie punkti, tomēr tikai dažos gadījumos ir sākti darbs pie to novēršanas. Pārņemts fragmentārs darbs. Pilnīgas sistēmas reformas pamatā, kā to iesaka EK, «jābūt politiskai gribai modernizēt tiesu sistēmu un atbilstošam finansējumam» šā mērķa īstenošanai.

Par korupcijas līmeni Eiropas Komisija visvairāk noraižējusi četrās kandidātvalstīs – Latvijā, Polijā, Slovākijā un Čehijā. Latvijas gadījumā veiktie pasākumi likumu izstrādē, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izveidē, sabiedrība izglītošanā un nevalstisko organizāciju iesaistīšanā ir pozitīvi novērtēti, taču tiek gaidīta KNAB apbruņošana ar nepieciešamajiem līdzekļiem un konkrēti rezultāti.

Turpinājums sekos

EK rekomendē slēgt uzņemšanas sarunas ar desmit valstīm (visām kandidātvalstīm, izņemot Bulgāriju, Rumāniju un Turciju) līdz gada beigām un atzīst, ka «tās būs gatavas uzņemšanai ES no 2004. gada sākuma». Bulgāriju un Rumāniju tiek ieteikts uzņemt

2007. gadā, bet Turcijas iespējamai dalībai vispār netiek nosprausti jēdziņi.

Nākamie paredzētie Latvijas uzņemšanas pasākumi ir Eiropas Komisijas līdz 2003. gada jūlijam plānotais ziņojums par priekšdarbiem strukturālo fondu līdzekļu piesaistei. ES paplašināšanās komisārs Ginters Ferhoigens pēc iestāšanās sarunu pabeigšanas paredzējis izveidot smalku kandidātvalstu kontroles mehānismu, uzmanot, piemēram, veterināro un lopkautu standartu ieviešanu. Savukārt trīs mēnešus pirms plānotās paplašināšanās kandidātvalstu progress atlikušo darbu un saistību izpildē tiks novērtēti uzraudzības ziņojumā.

Nemot vērā, ka nākamā ES paplašināšanās nozīmēs vienlaicīgu desmit valstu uzņemšanu, EK ierosina uzņemšanas līgumos iekļaut tā dēvēto «specifisko drošības klauzulu», kas darbotos divus gadus. Ja kāda no jaunajām dalībvalstīm ES neizpildītu sarunās dotos solījumus iekšlietu, tieslietu un drošības jomā vai arī pārkaupu kopienas likumdošanu, piemēram, pārtikas drošības jomā, un tādējādi apdraudētu citas ES dalībvalstis, EK patur tiesības atbilstoši rīkoties. Vai tas nozīmē tiesas darbus, vai izslēgšanu no

ES? «Mēs to neuztveram kā iespējamo soda mēru izmantošanu ES prasību neizpildes gadījumā, bet drīzāk gan iespēju veikt īpašus pasākumus. Piemēram, ja divu gadu laikā pēc iestāšanās rodas kādas problēmas, lai ir iespējas situāciju noregulēt,» domā Andris Ķesteris.

Saeimas ESIC atgādina, ka šis ir Eiropas Komisijas priekšlikums, par kuru galīgais lēmums būs jāpieņem ES Padomē Briselē 24. un 25. oktobrī. Savukārt, iestāšanās 2004. gadā būs iespējama, ja par iestāšanās nosacījumiem izdosies vienoties līdz ES Padomes sēdei Kopenhāgenā 12. un 13. decembrī. Visu dalībvalstu pozīcija paplašināšanās jautājumā nav vienota: kā novērojais laikraksts «European Voice», Nīderlandes, Beļģijas, Francijas un Itālijas vadītie politiķi ir pret paplašināšanos, pirms vēl esošās dalībvalstis vienojušas par reformām pašā Eiropas Savienībā.

Paplašināšanās var sabremzēt, ja 19. oktobrī arī otrreiz pateiks «nē» Nicas līgumam. Tomēr ES paplašināšanās komisāra runasvīrs Zāns Kristofs Filorī uz visu to atbildējis īsi: «Paplašināšanās dinamiku vairs neizmainīt.»

Ivars Bušmanis

TĒMA

Gatavojas dalīt piena kvotas

Latvijai piešķirtā kopējā piena ražošanas kvota, kurā ietilpst gan pārstrādātais, gan tieši pārdotais piens, būs jāsadala starp piena ražotājiem. To, kā šī sadale notiks, būs jāizlemj katrai dalībvalstij, tātad arī Latvijai, pašai. To sāka apspriest Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomē.

Vēl cīņa par pienu nav galā

Latvija Eiropas Savienībai ir pieprasījusi piena kvotu 1,2 miljoni tonnu apmērā, bet ES pagaidām tikai piedāvā 489 000 tonnas. Tās, cik lielu pienu kvotu Latvija saņems, ir atkarīgs no Latvijas un ES iestāšanās sarunu rezultātiem. Diemžēl ES piedāvātais apjoms ne tikai nesedz valsts iekšējās vajadzības, bet pat ir mazāks nekā tiek saražots piens pašreiz. Kopējā uz valsti iedalītā kvota būs jāsadala starp piena ražotājiem. Jo mazāka būs kopējā kvota, jo arī katram piena ražotājam tā būs proporcionāli mazāka. Zemkopības ministrijas speciālisti prognozē, ka puse vai pat vairāk piena ražotāju varētu būt neapmierināti ar piešķirtās kvotas lielumu.

Iespējams, ES 2008. gadā vispār atteiksies no piena ražošanas kvotām, taču Latvijai, ja tā iestāsies ES 2004. gadā, šī sistēma būs jāievieš kaut vai uz četriem gadiem.

Pēc Zemkopības ministrijas

datiem pērn pārstrādei tika nodotas aptuveni 402 000 tonnas piena, bet, pēc provizoriem datiem, tiešajā tirdzniecībā pārdotas aptuveni 350 000 tonnas piena. Šajos datos iekļauts arī tirgos realizētais piens apjoms. Tās gan netiek uzskaitīts, līdz ar to nav precīzas informācijas par tiešajā tirdzniecībā nonākušo pienu. Kvotas apjomā neietilpst pašpatēriņam izlietotais un lapiem izbarotais piens.

Paši lemsim, paši dalīsim

Latvijai piešķirtā kopējā kvota, kurā ietilpst gan pārstrādes, gan tiešās pārdošanas kvota, būs jāsadala starp piena ražotājiem. Zemkopības ministrijas speciālisti kopā ar lauksaimnieku sabiedriskajām organizācijām sāk izstrādāt principus, pēc kuriem kvotas tiks dalītas. Šie principi būs jānostiprina arī likumdošanas līmenī.

Saskaņā ar EK regulām, katra dalībvalsts drīkst sadalīt referenču apjomu starp ražotājiem, drīkst noteikt privilēģijas kaut kādām ražotāju kategorijām (piemēram, jaunajiem zemniekiem, kā tas ir Dānijā), noteikt kvotu administrēšanas kārtību, kontroles mehānismus, valsts rezerves izveidošanu un tās izmantošanas nosacījumus. Dalībvalsts arī drīkst pati izlemt, kāds varētu būt kvotu nodošanas mehānisms, iespējamā kompensācija, pārtraucot ražošanu un tamlīdzīgi.

Būs jāpierāda esošais

Zemkopības ministrijas (ZM) Lauksaimniecības nozaru un pārstrādes attīstības departamenta Lopkopības nodaļas vadītāja vietniece Inga Grinberga skaidroja, ka teorētiski iespējami divi varianti: sadalīt kvotas pēc sociālā principa, tas ir, visiem iedalīt vienādu daudzumu, vai arī piešķirt kvotu, pamatojoties uz informāciju par iepriekš nodoto pienu. Visticamāk, ka Latvija izvēlēties otro variantu.

Pēc Zemkopības ministrijas datiem, pārstrādei pienu nodod 3959 pārraudzībā esoši ganāmpulku īpašnieki (kopumā tajos ir 64 000 govju) un 16 000 (43 000 govju) pārraudzībā neesošu ganāmpulku īpašnieki. Tiešā tirdzniecībā nonāk piens no 1900 pārraudzībā esošiem ganāmpulkiem (13 500 govju). To, cik daudz ir tādu ganāmpulku, kas pienu gan pārdod, bet nav pārraudzībā, precīzu datu ministrijai nav.

Tiem, kas pienu nodod pārstrādes uzņēmumiem, ar piena apjoma pierādīšanu problēmām nevajadzētu būt, jo jau šogad uzņēmumiem ir jāsniedz informācija Piena reģistram. Diemžēl piena ražotāji ir noraižējušies, ka pašlaik viņi nevar saņemt informāciju no reģistra par savu nodoto pienu. Pastāv bažas, vai visi piena pārstrādes uzņēmumi godprātīgi sniedz ziņas. Turklāt joprojām pieci seši uzņēmumi to

nedara, un līdz ar to arī piena reģistrā nenonāk ziņas par šo pārstrādātāju piegādājumiem.

Tiešās tirdzniecības kvotas pierādīšanai varētu kalpot pašu zemnieku aizpildītas deklarācijas. Latvijas Piensaimnieku centrālās savienības valdes priekšsēdētājs Mārgēris Rava prognozēja: ja piena ražotājiem būs jādeklarē saražotie piena apjomi kvotas saņemšanai, tad pārstrādei nodotā piena apjoms gadā varētu palielināties no 415 000 tonnām līdz 515 000 tonnām un vairāk. Savukārt to, kā kontrolēt saražoto piena apjomu ganāmpulkos, kuri nav pārraudzībā un nav iekļauti reģistrā, patlaban nav skaidrs. M. Rava arī uzsvēra, ka problēmas varētu rasties tiem zemniekiem, kas savu saražoto pienu pārdod uzpircējiem bez attiecīgiem pavadzīmjiem. Līdz ar to viņi nespēs dokumentāli pierādīt pārdoto piena daudzumu.

Zemnieku saeimas biroja vadītāja Maira Dzelzkalēja gan zināja stāstīt, ka Francijā piena apjoma pierādīšanai pietiek ar parasto uzskaites žurnālu, kurā tiek ierakstīts, cik daudz piena pārdots, nekādi čeki vai pavadzīmes no kaimiņa neesot jāprasa.

Kvotas nodošanas iespējas

Par to, kā notiks kvotas nodošana, arī ir jāizlemj Latvijai pašai, piemēram, vai kvotu varēs pārdot tikai kopā ar zemi, vai kvotu

varēs iznomāt. Speciālisti gan brīdināja, ka, paredzot iespēju iznomāt kvotu, var saskarties ar līdzīgu situāciju kā Holandē, kad piena kvotas īpašnieki, to iznomājot, varēja iztikt ar nomā iegūtajiem līdzekļiem nēko citu nedarot un vēl atpūsties Havaju salās. Pāris gadu laikā pēc kvotu ieviešanas, pašreizējās ES dalībvalstīs to cena esot četrkārojusies.

Vai kvotas tiks arī vienas govju īpašniekiem?

Arī tas, vai kvotu sadalē tiks ieviests kāds ierobežojošs kritērijs, piemēram, minimālais govju skaits, ir atkarīgs no Latvijas. Uz subsidiārajā piena lopkopībā var pretendēt tikai tie saimnieki, kuru ganāmpulkā septiņas govju, līdz ar to «aizborta» atstājot daudz mazos zemniekus. Bet sešdesmit procentu no visām valstī esošajām govīm atrodas mazajās saimniecībās (ar ganāmpulku no vienas līdz piecām).

Visās pašreizējās ES dalībvalstīs pēc I. Grinbergas teiktā, kvotas tika piešķirtas arī vienas govju īpašniekiem. Pašlaik Zemkopības ministrija stingri iestājas arī par vienas un divu govju īpašnieku interesēm piena kvotu sadalē, lai gan daļa lielo ganāmpulku īpašnieku labprāt liegtu iespēju kvotu saņemt vienas, divu vai pat piecu govju īpašniekiem, līdz ar to pārējiem kvotas lielums būtu lielāks.

Ilze Kļaviņa

«Novadnieks» ielūkojas invalīdu ikdienā

Gads pamazām sliecas uz beigām, un «Novadnieka» vēsturē tas ieies arī kā gads, kad nopietni uzsākām pievērsties invalīdu integrācijai sabiedrībā. Ar šādu mērķi apmeklēsīm visas pašvaldības, pie viena iepazīstoties ar sociālajiem darbiniekiem. Un jau tagad var teikt, invalīdu integrācija ir mīts, jo īstenībā sabiedrība dzīvo pati par sevi, bet invalīds — viens, vai ar pašu tuvāko cilvēku atbalstu savā nelaimē un nespēcībā. Šogad esam iepazīnušies ar invalīdiem viņu dzīvesvietās septiņās pašvaldībās, un jau pašreizējie novērojumi liek secināt, ka lielākoties invalīdi ar savām problēmām, sāpēm un drūmo likteni ir pamesti vieni. Vismaz lielākajā daļā pašvaldību tā ir. Sociālie darbinieki, kuri ir pieņemti darbā pagasta

padomē, aprobežojas ar to, ka savāc iesniegumus uz vietas pagasta padomē, un ir nācies sastapties ar tādiem šīs profesijas pārstāvjiem, kuri ne reizi nav spēruši kāju invalīdu dzīves vietās, nezina viņu vajadzības, nezina, kāds konkrētā iedzīvotāja invaliditātei ir iemesls, un pat nespēj žurnālistiem izstāstīt pareizu ceļu, lai atrastu kāda invalīda mājas. Ir nācies būt pagastā, kur katram apciemotajam invalīdam uzdodam jautājumu, vai viņš zina, kas pašvaldībā ir sociālais darbinieks un kā viņu sauc. Bet viņi atbild, ka nezina.

Skumji, lai neteiktu vairāk. Jā, protams, ir arī patīkami izņēmumi. Piemēram, Sutru pagastā sociālā darbiniece par jebkuru invalīdu, ko izvēlējamies no pagastā esošā saraksta, spēja sīki izstāstīt

viņa slimību, sniegt informāciju par viņa ģimeni, nekļūdiģi aizvest līdz namdurvīm, un bija redzams, ka slimības sabiedrības locekli viņa dzīvesvietā apmeklējusi ne reizi vien.

Veidojas priekšstats, ka sociālie darbinieki nereti šajā amatā nokļuviši gadījuma pēc. Sociālajam darbiniekam jāprot ar cilvēku izrunāties, ieteikt, kā viņam veidot savu dzīvi un palīdzēt. Nav jau svarīgi tas, ka pagastam ne vienmēr ir līdzekļi, lai piešķirtu pabalstus, bet svarīgāk ir zināt par sociāli neaizsargāta cilvēka vajadzībām un tās atrisināt. Ja žurnālistam pirms tam absolūti svešs cilvēks izklāsta savu vēdu, kā viņam no upes jānes ūdes dzeršanai, vai jādod padoms, kā vēlēšanu dienā nokļūt uz iecirkni, vai jāuzklausa raizes, kur nopirkt

maizi, tad, domāju, sociālajam darbiniekam šīs lietas jau sen bija jāatrisina un jānokārto, un tās nebūt neprasa pagasta budžeta līdzekļus.

Taču, lai runātu ar cilvēku un viņam patiešām palīdzētu, sociālā joma jāpārzina ne tikai praktiski, bet arī teorētiski. Jāpazīst cilvēku psiholoģiskās īpatnības. Vienāda saruna nevedīsies ar jauniešu un cilvēku, kas kļuvis par invalīdu pirmspensijas vecumā. Jāzina, kā pienākt un uzsākt sarunu ar cilvēku, kurš pirms tam raksturots kā agresīvs un ļauns, bet īstenībā ir tikai dziļi nelaimīgs, neapkopts, nemazgāts un patiešām nespēcības dēļ ieaudzējis savu mājokli mazos, spīdīgos, lēkajošos kukaiņos, bet sevi — skarbu vārdu bruņās.

Cilvēki ar īpašajām vajadzībām

nezina savas tiesības, nezina, kas viņiem pienākas, kādu palīdzību viņi varētu saņemt. Viņi kautrējas lūgt. Gadiem ilgi sevi glabā atbildi, ko saņēmuši kaut kad deviņdesmito gadu sākumā un neriskē varas iestādes apgrūtināt atkal. Gadiem ilgi dzīvo ar atmiņām «es sāku raudāt un izgāju no pagasta padomes. Tādu pazemojumu vairāk negribu.» Gados jaunākiem invalīdiem labprāt gribētos darboties kādās biedrībās, un to dibināšanai vajadzīga veselo un stipro cilvēku palīdzība. Cilvēki negriežas sociālajos dienestos, jo to darbinieki daudz labprātāk viņus redz ejam nevis nākam. Atliek piebilst, ka sociālā palīdzība ir joma, kurā cilvēkam vai nu vajadzētu strādāt, ja tā ir viņa sirds lieta, vai arī nestrādāt nemaz.

PELĒČU PAGASTĀ

Ja atmet moralizēšanu

Pelēču pagasts, lai nu ar ko, bet ar dabas veidotu ainavu skaistumu gan var lepoties. Pa kuru ceļu no pagasta centra ne dodies, paveras gan plaša perspektīva ar tālo mežu svītrām jau Daugavpils rajonā, gan visa rudens krāsu paletes bagātība uz apertas zemes fona.

Pa šoseju dodamies Nīdermuižas virzienā. Netālu no tās divains padomijas laiku orientieris «K.Marksa polderis» liek nogriezties pa labi, kā bija teikts sociālās darbinieces Silvijas Šņepstes stāstījumā par ceļu.

Un tē jau arī pats meklētais. Ar pirmās grupas invalīdu Staņislavu Kairo aprunājami daudzdzīvokļu divstāvu mājas galā, zem lapegles un ozola. Redzams, ka tie stādīti tajos laikos, kad māja uzcelta un sāka apdzīvot, kad iedzīvotāji tajā apmetušies ar cerībām un plašām izredzēm. Tagad vientuļais ķieģeļu nams izskatās neiederīgs lauku vidē. It kā kaut kas no pilsētas, bet tajā pašā laikā izteikti lauciniecisks, kūtiņu un saimniecības šķūnišu, mazdārziņu ielenkts.

Sarunu biedrs rauš mitrumu no vējā asarojošajam acim un ar to pašu sakropļoto delnu — arī degunu. Kabatlakatīņu ar šīm rokām no kabatas vairs neizvilkt un arī

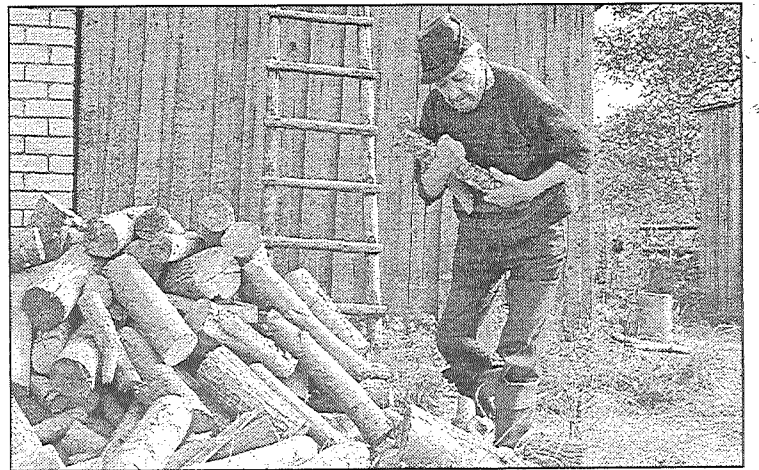
nenoturēt. Abām rokām amputēti pirksti, no dažiem palikuši stumbriņi, bet pilnīgi neskarts — ikšķis, kura nags izaudzis garum garš, bet tik smalka sevis apkopšana — ar šķērēm — vecajam vīram, pirmās grupas invalīdam, vairs nav iespējama. Arī kāju pirksti amputēti. Rokās sāpes nejutot, bet pēdas gan stipri sāpot. Tā par sevi atgādina nosaldētie pirksti. Tik stipri, ka «sāpes kāpj galvā, un galva griežas un griežas, reibst šitā vien,» viņš rāda. Invalīds valstīdīgi pastāsta, ka nelaime gadījies dzērumā. Atnācis pie mājas, nokritis un palicis sniegā guļam, arī atslēga izšļukusi no rokām, nav varējis kupenā atrast. Staņislavam pašlaik ir 73 gadi, bet apsaldējums no pirkstu amputācija piedzīvota pirms desmit gadiem.

Nesanemu nekādu palīdzību, cik spēju un varu, tik sevi apkopju pats, saka sīkstais vīrs. Viņš neželējas. Kādreiz bijusi sieva, izšķīrušies, viņa tagad dzīvojo Bauskas rajonā. Dēls pa Rīgu. Ko viņš te braukās, atbild uz jautājumu, vai mantinieks apmeklē tēvu. Arī no pagasta varas neko neesmu prasījis, ko tā var palīdzēt, pati nābaga, vārds tiešs un ass ir vecais vīrs. Malkas nopirkšanai gan deputāti šogad piešķīruši naudu, bet tās sazāģēšana un dabū-

šana zem jumta paša ziņā. Redz, kur ir, viņš rāda uz svaigi zāģētu malkas kaudzīti. Iepriekšējā dienā lielu daudzumu pārnesis uz malkas šķūnīti, tā nostrādājies, ka tagad kājas stipri sāpot. Ārstēšanās pret sāpēm — ar terpentīna ziedi.

Savulaik māja projektēta un uzbūvēta tā, ka katram dzīvoklim istaba ir gan pirmajā, gan otrajā stāvā. Es līdz otrajam stāvam nemaz nevaru uzkāpt, reibst galva. Varu nokrist no trepēm, bailojas invalīds. Tāpēc dzīvojam tikai pirmajā stāvā. Esot iemanījies ar kroplajām rokām, ar delnām vien sagatavot ēdienu un pat uzraut sērkokciņu uguns iekuršanai. Visu ko iemācījos, viņš saka. Pulksteni varu uzvilkt. Maizi nogriezt, ka tikai būtu, ko griezt. Pensija ne par lielu, ne par mazu — 60 un drusku pāri latu. Par to jāpaēd, kādreiz jāpaņem kas stiprāks — vienīgais prieciņš, kas viņam vēl palicis, tāpat jāsamaksā par kādu pretšāpju ziedi, arī malka jānopērk. Bet pie kārtīgas mazgāšanās uz otro stāvu netiekot. Mazgājoties lejā, pie krāna.

Bērības un jaunības atmiņās glabājas karš un koncentrācijas nometne, Daugavpili strādnieka godā nostrādāti 22 gadi, pēc tam darbs kolhozā.

● Staņislavs Kairo, pirmās grupas invalīds, mēģina ar visu tikt galā saviem spēkiem.

Gribētos uz Rīgu aizbraukt, pie dēla, Staņislavs Kairo izteic savu kluso un lielo sapni. Bet braucienam vajadzīgs pavadonis. Viens baidoties, jo kurā katrā brīdī varot sākties reiboni, «palikt slikti ar galvu».

Neko citu Staņislavam nav ko parādīt, kā tikai malku šķūnītī. Lejā aiz tā upe — Jaša ar stāvu krastu. No šejienes viņš nes ūdeni ziemā un vasarā, arī ēdienu vāra Jašas ūdenī. Mūsu dziļo izbrīnu un neticību izklieidē arī kādas pagalmā satiktas kaimiņienes teiktas. Jā, mājā pa krānu no ūdens-

vada ūdens tekot brūnā, bet da- reiz sarkanā krāsā, tas neesot li- tojams ne ēdienam, ne mazgā- šanai. Viņa ēdiena vārīšanai ūdeni atnesot no netālu esošās baznīcas akas, bet invalīdam nekas cits neatliek, kā padzerties upes ūdeni.

Sarūnas laikā vecais vīrs klepo un krāukājas. Viņš cīnās par savu izdzīvošanu vientuļīgs, no dzīves noguris un neapkopts. Var jau moralizēt par apstākļiem un cēlo- ņiem, kas viņu noveda līdz inva- liditātei un pašreizējiem sadzīves apstākļiem, diemžēl tas nav at- taisnojums.

Gribētu darboties invalīdu biedrībā

Iedzimta nieru mazspēja Eduardam Salcevičam ir jau kopš bērnības, taču pirms pieciem gadiem piešķirtā otrā invaliditātes grupa liegusi aktīvi darboties. Jaunības un spēka gados ar šo slimību varējis sadzīvot, taču tagad tā ir apgrūtināša. Pēc katras fiziskas slodzes, kā arī strādājot mugurā sākas stipras sāpes. Griež kā ar nazi, sāpes raksturo slimnieks. Arī miera stāvoklī mēdz uznākt pēkšņas sāpes. Stingri jāievēro medīķu noteiktā ēdienkarte, no daudziem produktiem uzturā jāatsakās un jāatsakās arī no kārtīga darba. Laiku viņš isina pie televizora.

Eduards dzīvo kopā ar sievu un dēlu, kas abi ir bezdarbnieki. Ģimenei pārtikšana no tā, kas izaug

10 hektārus lielajā zemes gabalā, kā arī no Eduarda invaliditātes pensijas. Viņam tā nav liela, nedaudz pāri 40 latiem. Zāles, telefona un elektrības rēķinu apmaksā, Eduards noskaita galvenās vajadzības, kam nauda tērējas pirmām kārtām. Reizi pusgadā nākas ārstēties Preiļū vai Rīgas slimnīcās. Par operāciju ar nieru pārstādīšanu viņš pat neatļaujas domāt, tā ir ļoti dārga. Pašreizējais veselības stāvoklis ir nemainīgs, nedz pašliktinās, nedz uzlabojas. Eduards domā, ka to ļauj uzturēt regulāra medikamentu lietošana.

Vēl pirms desmit un vairāk gadiem Eduards strādāja par būvdarbu vadītāju. Kolhozā šīs specialitātes pārstāvjiem darba bija pietiekami, daudz tika būvēts.

Tagad nereti nākas rēķināties ar pagasta labvēlību, kas reizēm uz kādu mēnesi norīko darbā dēlu. Eduarda vaļasprieks, kas stipri atkarīgs no laika apstākļiem un šovasar nebija iespējams vispār, ir sēņošana. Viņš zina visas apkārtnes sēņu vietas.

Eduards ir gados samērā jauns invalīds, un atzīst, ka labprāt iesaistītos kādas invalīdu biedrības darbā, aizbrauktu ekskursijā, vai piedalītos citā pasākumā, kas aicinātu kopā tādus cilvēkus kā viņš. Priekš vientuļas sēdēšanas četrās sienās ir par jaunu, bet sevi priekšlaicīgi norakstīt arī negribas. Taču šādai biedrībai vajadzīgs organizators un arī līdzekļi, viņš skumji atzīst.

● Eduards Salcevičs nekādus nopietnākus darbus par šo — palīdzēt dzīvesbiedrei Feodosijai pupiņu lobīšanā — nevar atļauties.

Pieņem dzīvi, kāda tā ir

Atšķirībā no citiem Pelēču pagasta invalīdiem **Lolītai** dienas aizrit ātrāk un vienmēr ir pilnas ar jauniem iespajdiem. Viņa dzīvo mājā, kas atrodas pie Ārdavas pamatskolas, un visa skolasbērnu ikdiena, kad beigušās stundas, norit Lolītas acu priekšā, pagalmā. Viņa mēdz aprunāties ar skolēniem, un viņi Lolītu uzņem pašsaprotami, kā vienu no sabiedrības locekliem. Bez tam Lolītai dzīvē ir pats galvenais un svarīgākais atbalsts – viņas māte, kādreizējā šīs skolas direktore **Valentīna Latkovska**.

Nēlaime šajā ģimenē ienāca pirms gadiem 20. Bija migla, rudens, tāpat kā tagad, baismīgo dienu atceras Lolīta. Todien viņai uzbrauca virsū kravas automašīna ar tādu lielu bunduli, kādos agrāk pārvadāja miltus. Vienu mašīnu viņa pamanījusi, ievērojusi, bet aiz tās braucošo – ne. Meitene metusies pāri šosejai, precīzē māte, un tā gājiens pie draudzenes

beidzies ar nokļūšanu zem auto riteniem. Pirms tam Lolīta bija beigusi toreizējo Arendoles pamatskolu, kurā mācījās bērni ar īpašām vajadzībām. Dzīvoja kopā ar māti un brāli, strādāja kolhozā. Smagais negadījums uz ceļa strauji izmainīja meitenes dzīvi. Deviņi mēneši pēc tam pavadīti slimnīcā, guļot uz muguras. Kāja ar gabaliņos saberzto kaulu arī pēc operācijām un ārstēšanās neatgūva nedz sākotnējo izskatu, nedz bijušās kustību spējas. Māte priecājas, ka, pateicoties ārstu meistarībai, tā netikusi amputēta. Tomēr Lolīta lieliski iemanījies pārvietoties arī bez krukļu un ratiņu palīdzības. Var padarīt vienu otru darbiņu, tomēr tāds, kuros kāja jāsaloka, piemēram, ravēšanā, nespēj veikt. Kāja nelokās, viņa pie zemes to liek uz pirkstgaliem. Pagaidām Lolīta sevi var aprūpēt. Izkurina krāsnis, izmazgā grīdas.

Meita jau mazotnē izslimoja meningītu, stāsta viņas māte, ku-

rai liktenis sagādājis daudzus triecienus, ieskaitot vēl vienas meitas, pavisam maziņas, bojāeju satiksmes negadījumā. No smagajiem pārdzīvojumiem viņai pašai uzbrukusi neatlaidīga slimība.

Meitai 45 latus liela pensija, mātei – par 36 pedagoģes darbā aizvadītajiem gadiem – 54 lati. Tagad iztikšana, skaitot katru santīmu. Nesanāk nopirkt to, ko gribas, nu, ko tu padarīsi? Jāatsakās no šādas domas, ar rūgtumu saka Valentīna. No pagasta puses nekādu palīdzību vai ievēribu, izņemot pirms vairākiem gadiem uz Ziemassvētkiem saņemtus piecus latus, neesot jutusi, savu rūgtumu neslēpj daudz pieredzējusi un pārdzīvojuši pedagoģe. No valsts puses attieksme pret invalīdiem tāda pati. Kādreiz pensionētajiem skolotājiem bija lielāka cieņa un ievēriba, viņi tika nodrošināti ar malku. Abu sieviešu saimniecība sastāv no pavasarī pirkām vistām, kuru skaitu samazinājusi lapsa,

gan arī kāds divkājains garnadzis, un no melnā peļu junkura Lukasa. Vasarās Valentīna labprāt sēņo, bet rudens ik gadus centīgo darbu mazdārzīnā atalgo ar labu ražu, kuru māte un meita sagatavo ziemas krājumiem.

Sestdienās skolas apkārtējo māju iedzīvotāji pēc kārtas kurina pirti. Šoreiz Valentīnas kārtā. Nekurināšu sestdien, bet rīt – piektdien, viņa teica mūsu ciemošanās reizē, divas dienas pirms Saeimas vēlēšanām. Lai visi uz lielo notikumu varētu doties tūri, ar baltām nākotnes cerībām.

● Valentīna Latkovska ar runci Lukasu un meitu Lolītu dzīvi pieņem, kāda tā ir, prieku smeloties satiksmē ar labiem cilvēkiem, iespēju robežās nepaliekot malā no apkārtējiem notikumiem.

Aprūpējama visu mūžu

Helēna Švarnoviča ir mājās, Gubanišķu Krastos, un daudz nekur citur visā savā dzīvē viņa nav arī bijusi. Tālākais, kur dienas gaitās viņa reizēm dodas, ir ganības un govju pārsiešana, bet arī šajā laikā māsa Eleonora Kurme ar viņu pārdzīvo. Uztraucas, vai nav kļuvis slikti, vai atnāks atpakaļ un drīz dodas meklēt. Helēnu gripas vīruss skāris agrā bērnībā, un jau pusotru gada vecumā viņa kļuvasi invalīde. Pirmā grupa, invaliditāte uz mūžu, Eleonora rāda diagnozi un tās apstiprinājumu medicīniskos dokumentos. Gadu gadiem meitu, kura līdz sešiem gadiem nespēja staigāt, nēsājusi un kopusi māte, vedusi pie ārstiem. Tik vien panākts, ka iegūtas staigāšanas spējas. Tomēr invalīde ir pilnībā apkopjama. Viņa nevar pati sev sagatavot ēst, iekurināt uguni, saka māsa. Blakām viņa var no-

staigāt vai visu dienu, kaut ko pānesdama vai paturēdama rokā, kas iedots. Tā aizvadīti jau 53 mūža gadi. Līdz ar mātes aiziešanu mūžībā rūpes par invalīdi nācās uzņemties Eleonorai, kurai arī spēka gadi jau aiz muguras.

Eleonorai acis sariešas valgme, runājot par visai smago ikdienu. Dēls ir pārcietis smagu mugurkaula operāciju, vajadzīga vēl ilgstoša ārstēšana, kam nav līdzekļu. Īsts apburtais loks. Viņš nav darbaspējīgs, bet arī invaliditātes grupa nav piešķirta. Ja nepelna, kā samaksāt par veselības atgūšanu?

Tā pati valgme acis, runājot par aprūpētājas pienākumiem. Sādiem invalīdiem, kuri paši ar sevi apkopšanu un ikdienas vajadzībām netiek galā, kuri aptekājami kā mazi bērni, arī paredzēts mājas aprūpētājs, kam par to ik mēnesi maksā. Eleonorai sakrājies savs, pamatots rūgtums pret vietē-

jo varu, un beidzamajos gados viņa ar lūgumu apmaksāt aprūpētājas pienākumu veikšanu pagasta padomē nemaz nav griezusies. Priecīga par to vien, ka vismaz pirms Ziemassvētkiem pašvaldība atceroties ar kādu dāvanīņu vai piecu latu pabalstu.

Turu divas gotiņas, viņa stāsta par savu galveno iztikas avotu, bet drīz no vienas būšot jāatsakās. Rokām neesot spēka abu slaukšanai. Visu mūžu esmu smagi strādājusi, saka Eleonora. Divdesmit gadus par pastnieci, pēc tam cūku un govju fermā. Nekāda lielā pensija nav nopelnīta, un iztikšana ar to pagrūta. Māsai pensija vēl mazāka. Vajadzīgās zāles agrāk bijušas saņemamas par velti, tagad par tām jāmaksā. Māja būtu jāremontē, grīdas sijas ielūzušas, arī krāsnis jāpārmūrē.

Krastu mājās pēdējā laikā ir vēl trešā iemītniece – abu māsu mā-

tesmāsa Felīcija Beķere, kas vecumdienu miēru nav varējusi rast savās mājās Aizkalnē un pārcēlusies uz Gubanišķiem. Sirmajai Eleonoras krustmātei apritējuši 88 gadi, bet viņa vēl ir stipri valodīga un labprāt iepazīstas ar svešiniekiem, pie viena pastāstot par savām spējām apvārdot tādu grūti ārstējamu slimību kā rozi. Pērn pie viņas ciemojusies zinātniece Janīna Kursīte, kas uzklājusies vecās dziednieces teikto.

● Kam es rozi apvārdēju, tā pazūd, jo tā nav operējama, bet tikai aizrunājama ar stipriem vārdiem, stāstīja Felīcija Beķere (no labās). Eleonora Kurme (aizmugurē) pašreizējīgi uzņēmusies rūpes par viņu, kā arī par māsu, pirmās grupas invalīdi Helēnu.

Jūtas aizmirsti

Dīvu nīpru un modru suņuku apsargāta, Tekla Žukovska liknā zem ābeles, vākdama šīs vasaras bagātīgo audzējumu. Viņa vedina mūs uz istabu, pa ceļam veikli vadīdama sarunu par māju, par rudeni un ražu, par dzīvi vispār. Istabā satiekam saimnieku **Antonu**, kurš pēc iepazīšanās ar žurnālistiem izrādās tikpat valodīgs kā sieva, un, ja arī vairs ne visai labi redz, toties jo vēriņgāk ieklausās apkārt notiekošajā, runātāju balss intonācijā un sacīto vārdu jēgā. Mājas saimniecei otrā invaliditātes grupa, kas iegūta pēc paralīzes. Bet Antons jau no Otrā pasaules kara atgriezies kā frontinieks ar vairākiem ievainojumiem un trešās grupas invalīds. Gana baigas atmiņas no kara laikiem arī Teklai, kura atceras, kā līdz Aiviekstei bijis jābrauc šķūtiņš, vedot vezumā gan kritušos, gan ievainotos cīnītājus. Liktenīgajā uzlidojumā, kurā aizgājusi bojā paziņa, viņa ierakusies purva dūņās, un tādejādi izglābusi sev dzīvību.

Vecajam frontiniekam Antonam tagad veselība pasliktinājies vairāk. Viena acs pavisam zaudējusi redzi, ar otru var tikko

saredzēt. Par operāciju viņš negrib dzirdēt. Vienu pēc otra nosauc savu paziņu uzvārdus, kuri arī pēc ķirurģiskas iejaukšanās redzi neesot atguvuši, bet dažs labs jau zem zemes. Šī slimība nav ārstējama, viņš ir pārliecināts par savu taisnību. Redzams, kā bijušajam cīnītājam šī tēma ir visai sāpīga, neuzticēšanās ārstiem, slimnīcām un medicīnai kopumā – liela, bet diemžēl vai pusaptieka zāļu uz galda neko daudz redzes saglabāšanā nedod. Līdz ar to jāliek miers darbiem, un tagad tikai spodrām logu acīm pasaulē skatās dažas apkārtnes mājas, kurām savā laikā Antons gatavojis logu rāmjus vai arī durvis. Viņam padevusies arī saku, ratu un citu zirglietu meistarošana.

Arī Teklas veiklā patērēšana ir mānīga, jo pēc pārciestās paralīzes darbaspējas atgūtas tikai daļēji. Mēdzot uznākt īslaicīgi samanažas zudumi, un tā viņa arī paliekot pie zemes guļam tajā vietā, kur tobrīd gadījies atrasties. Ziemā baiļojas aiziet tālāk no mājas, lai šāds brīdis nepārsteigtu aukstumā. Dzīvesbiedrs nespēs ne saskatīt, ne atrast.

Tomēr pašlaik abi divi visvairāk

nobēdājušies par to, ka uz Maskavīcišķiem vairs nebrauc autoveikals un līdz ar to nav nopērkama maize. Līdz veikalam Pelēčos ir vairāk nekā trīs kilometri. Es nevaru tik tālu aiziet, sūrojas Tekla. Apkārtējie kaimiņi? Visas mājas, izņemot vienu, tukšas, bijušie iedzīvotāji – kapsētā. Vai mums pavisam jāpaliek bez maizes, skumst abi večiņi. Teklai 80 gadi, Antonam 76. Vēl viņiem raize par to, ka turpat upes krastā, tiekot atjunotas dzirnavas. Tagad nemiers un troksnis visu laiku, sveši cilvēki apkārt staigājot. Abi vecīši savākuši malku no saviem izžāģētajiem piekrastes krūmiem, pēdējiem spēkiem uzvilkuši stāvājā upes krastā. Pēc tam to kāds nozadzis. Pērn sīpoli no dobes pazuduši. Upes otrajā krastā nevienā no 16 bijušajām saimniecībām vairs nav palikuši vietējie iedzīvotāji, skumst Tekla Žukovska.

Sirmgalvju ģimene priecīga par ciemiņiem, kaut arī esam sveši un iepriekš nepieteikušies. Viens otru apsteidzot, stāsta par dažādiem gadījumiem no savas dzīves un filozofiski tos apcer.

Ar smieklīgu vieglāk dzīvot, saka Tekla un stāsta, ka ar gaišu at-

● Tekla un Antons Žukovski, invalīdi, dzīvo, viens otru balstīdami, no pavisam melnas dienas baidīdamies, ar joku viens otru uzmundrinādami un klusu slēpdami sāpes par to, ka pagastā jūtas aizmirsti.

tieksmi pret dzīvi izturējusi gan kalpu laikus, gan vācu laikus, gan arī darbus fermā kolhozu gados.

Vismaz kāds atnāktu pajautāt, kā dzīvojat, ko darāt, vai jums kāda vajadzība, beidzot neiztur vecās saimnieces pārpilnā sirds. Nekādas ievēribas, papildina Antons. Paši nekur nemaisāmie, neko neprasām, kā ir, tā arī labi, kā punktu uz «i» uzliek Tekla.

Kā mums nokļūt uz vēlēšanu iecirkni, atvadoties preses pārstāvjiem jautā saimnieki. Varam atbildēt tikai teorētiski, bet praktiski diemžēl nevaram sagādāt transportu vēlēšanu dienai. Ak, lai nu paliek, abi vecīši atmet ar roku. Tāpat kā stiprā un varošā vara atmetusi ar roku viņu vajadzībām.

SKOLU ZINĀS

Gāja pārgājienos,
svinēja Skolotāju dienu

Priekuļu pamatskolā septembrī notika tradicionālie rudens pārgājieni un ekskursijas. 1.-4. klašu skolēni iepazinās ar Aizkalnes un Pelēču pagasta nozīmīgākajām vietām, veica pārgājienus pa Aizkalnes dabas taku. Bet 5.-9. klašu skolēni devās pārgājienos uz Rudzātiem, Gailīšiem, Anspokiem.

Pēc tradīcijas notika arī Skolotāju dienas svinības, kad skolas vadīšanu uzņēmās 9. klases skolēni. Viņi vadīja stundas skolotājiem, sarīkoja kombinēto eksāmenu un pārbaudīja pedagogu zināšanas. Par laimi, visi tika atzīti par piemērotiem darba turpināšanai Priekuļu pamatskolā, par ko saņēma arī attiecīgas apliecinājumus.

Bet šodien trīs Priekuļu pamatskolas skolēni devušies uz debašu turnīru Priekuļu Valsts ģimnāzijā. Debašu klubs Priekuļu pamatskolā šogad darbojas pirmo gadu, to vada skolotāja Diāna Bravacka.

Ziedu paklājs, ielu stafete
un vecāku diena

Ar daudziem notikumiem bija bagāts septembris Aglonas vidusskolā. Sportiskā gara atjaunošanai skolā notika ielu stafetes visām klašu grupām. Par uzvarētājiem savās grupās kļuva 3.c, 7.c un 11. klases skolēni.

Visvairāk enerģijas un darba tika ieguldīts ziedu paklāju veidošanā, kas tika apvienots ar dzejas svētkiem. Katrai klasei bija sava dzejas rinda, ko vajadzēja saistīt ar ziedu paklāju. Skola ieguva pasakainu rotu, par ko priecājās gan paši veidotāji, gan arī vecāki un pedagogi. Piemēram, 11. klase izveidoja paklāju no rozītiem uz zaļa fona. 2.a klase ziedus un dārzeņus bija izvietojusi taureņa formā. 4.a klases skolēni kopā ar ziediem bija veiksmīgi izmantojuši dārzeņus, akmeņņus, gliemežvākus. 7.a klase no augļiem izveidoja olimpisko riņķus, bet pie 8.a klases durvīm dega pilādzogu ugunskurs. Aglonas vidusskolā notika arī policijas diena, kā arī 1.-4. klases skolēnu rīkotā dārzeņu izstādē.

Uz informatīvo dienu kopā tika aicināti audzēkņu vecāki. 1.-4. klašu bērnu vecāki diskutēja par tēmu «Bērna loma ģimenē un mājā», 5.-8. klašu skolēnu vecākiem bija pārrunas par brīvā laika organizēšanu un iespējām, un atkarības profilaksi. Vidusskolēnu vecāki apsprieda jauniešu socializācijas problēmas un karjeras veidošanas iespējas.

Skolotāju dienas atzīmēšanu rīkoja skolēnu pašpārvalde. Vispirms skolotāji piedalījās mācību stundās, pēc tam viņiem bija iespēja doties pagasta padomes apmaksātā ekskursijā uz mazo Siguldiņu Daugavpils rajonā.

Oktobrī paredzēts pārgājienus aprakstu konkurss. Šomēnes skolā paredzēta arī 10. klases uzņemšanas vidusskolā balle.

IZGLĪTĪBA,
NVO

Skolā skan mūzika

Mainīts statuss

Akordeona, vijoles, klavieru un pušamo instrumentu spēli Priekuļu mūzikas skolā šajā mācību gadā apgūst 170 audzēkņi. Šajā skaitā ietilpst arī tie bērni, kas mūziku mācās trijās skolas filiālēs: Rudzētos, Aglonā un Pelēcos. Skola iet uz savu pastāvēšanas četrdesmitgadi, kas apritēs vēl pēc diviem gadiem, un šo ceļu raksturo pozitīvas pārmaiņas un attīstība. Svarīgākā no tām – skolas statusa maiņa. Mūzikas skolas direktore Santas Karīnas Ošas stāstījums par iestādes darbu un Priekuļu jaunās paaudzes centieniem mūzikas jomā ar to arī sākās:

— Kopš šī gada 1. janvāra mēs vairs neesam bērnu interešu izglītības iestāde, bet gan profesionālās ievirzes pamata apmācības iestāde mūzikas nozarē. Visas mācību programmas bija jāsaņem licenciācijai, ko arī esam veikuši, tādējādi iegūstot garantiju, ka valsts piešķirs līdzekļus pedagogu algām. Izmaiņas statusā liek paaugstināt darba kvalitāti, jo mūzikas skolām līdz ar to nedaudz ierobežots audzēkņu skaits, bet netiek samazināts finansējums. Tas nozīmē, ka var plānot vairāk mācību stundu un pamatīgāku apmācību.

Mūzikas skolas uzturēšanas saimnieciskos izdevumus sedz Priekuļu novada dome, kā arī šim nolūkam paredzēti vecāku maksājumi. Noteikta obligātā samaksa – trīs lati mēnesī. Tā ir nemainīga jau vairākus pēdējos gadus.

Kas kļūst par
audzēkņiem

Iestājpārbaudījumi mūzikas skolā notiek nemainīgi maija pēdējā sestdienā vai svētdienā. Iestājpārbaudījumos tiek prasītas elementāras lietas – nodziedāt kādu dziesmiņu, parādīt ritma izjūtu, tajos pārbauda bēr-

na balss iespējas. Direktore atzīst, ka šie pārbaudījumi bieži vien parāda, ka bērns nemaz neprot dziedāt, jo viņa mājās tas netiek darīts, viņš nekad nav dziedājis, un to darām nav dzirdējis ne tēti, ne mammu. Dažreiz dziesmiņas vietā bērns noskaita pantīņu.

Savādāk ir ar bērnu darzu bērniem, par kuru muzikālo attīstību rūpējas speciāli sagatavoti pedagogi.

No savas ilggadējās pieredzes direktore var atcerēties tikai divus trīs gadījumus, kad bērna muzikalitāte mācību laikā neatīstījās nemaz. Visus citus bērnus, lai cik nežinoši viņi arī atnāktu uz skolu, ir iespējams muzikāli izglītot. Protams, ja vien pats audzēkņis tam nepretojas visiem spēkiem, kā arī vecākiem pietiek uzņēmības neatlaidīgi sekot bērna muzikālajai izglītībai.

Kopš pirmās skolas dienas audzēkņiem tiek liktas atzīmes. Nopietna zināšanu pārbaude notiek četras reizes gadā, divreiz audzēkņu koncertos, kuros jāspēlē dažāda apmēra skaņdarbi un divreiz tehnisko ieskaīšu veidā.

Mācību ilgums mūzikas skolā tagad ir palielināts, un tas sastāda astoņus gadus iepriekšējo septiņu vietā klavieru un vijoles klasē, bet sešus mācību gadus akordeona un pušamo instrumentu klasē. Tāpēc mācības mūzikas skolā uzsākam vienlaikus ar 1. vai 2. klasi vispārīgā izglītībā.

Skolas saimniecība

Skolas mācību kabinetā izvietojusies divas stāvas. Telpas gadu gaitā pamazām tiek kosmētiski remontētas. Te vienā, te otrā kabinetā parādās jaunas tapetes, visos nesen nomainīts linoleja grīdas klājums, zāle ieguvusi jaunus logus. Pamatām gadu desmitiem kalpojušas un nolietotas mēbeles tiek

● Bajānu un akordeona klases skolotāja Svetlana Stepanova, kura šo darbu veic jau 15 gadus, šogad iestājusies Daugavpils Universitātes mūzikas un mākslas fakultātē. Viņai patīk savs darbs, audzēkņi. Bet Raivis Urka, kuram notika individuālā stunda, stāstīja, ka vēl «dārziņa» laikā ar mammu aizgājis uz koncertu, kur iepatikusies akordeona spēle. Māsa mācoties klavierspēli, bet tētis protot spēlēt gan uz ģitāras, gan akordeonu.

● Mums patīk klausīties, kā bērni spēlē un muzicē, saka Priekuļu bērnu mūzikas skolas direktore Santa Karīna Oša (atēlā stāv) un mācību pārzine Laima Sondore (pa kreisi blakus vijolniecēm). Ja visapkārt skan, tas nozīmē, ka viss notiek, ka bērni strādā, ka viss veidojas uz labu. Šoreiz rit individuālā vijoļspēles stunda Elinai Dūdai (no kreisās) un Sintijai Ertei. Foto: M.Rukosjujevs

aizstātas ar jaunām. Taču viens no pašiem galvenajiem mācību kvalitātes komponentiem ir labi mūzikas instrumenti. Cik ilgs mūžs var būt klavierēm, akordeonam vai vijolēm, kuri pacietīgi diendienā kalpo gadiem ilgi gan vēl nemākulīgām rokām, gan arī tajos svētsvinīgajos brīžos, kad audzēkņi spēlē izlaiduma koncertos? Izrādās, ka klavierēm optimālais lietošanas laiks ir 20 gadi, akordeoni nolietojas ātrāk – 15 gados, bet vijoles iztur 20 un vairāk gadus, ja vien ir labās rokās. Savukārt metāla pušamie instrumenti ir izturīgāki pret laika pārmaiņām, taču ātri nonesās.

Skolai ir 24 klavieres, 25 akordeoni, kā arī flautas, klarinetes, saksofoni, vijoles. Daļa no instrumentiem atrodas filiālēs, piemēram, trīs klavieres Aglonā, vienas Pelēcos. Bez tam skola izīrē mūzikas instrumentus saviem audzēkņiem. Par vijoles nomāšanu jāmaksā 1,50, bet par klavierēm – divi lati mēnesī.

Mūzikas instrumenti ir ļoti dārgi, to cena skaitāma simtos latu. Tāpēc skola var atļauties ik gadus nopirkt pa vienam jaunam instrumentam. Šogad tas

bija saksofons.

Pedagogu kvalitātes
rādītājs – audzēkņu
sasniegumi

Skolā un tās filiālēs pavisam kopā strādā 18 pedagogi. 10 no viņiem ir augstākā izglītība. Katru gadu viens vai divi pedagogi papildina zināšanas kvalifikācijas celšanas kursos, kas notiek Mūzikas akadēmijā.

Pedagogu darba labākais vērtējums ir viņu audzēkņu panākumi. Kā informēja Santa Karīna Oša, labus sasniegumus konkursos gūst Irinas Skvortovas, Roberta Višķera, Laimas Sondores, Svetlanas Stepanovas, Alberta Vucāna, Antonīnas Mihailovas audzēkņi.

Katru gadu kāds no skolas absolventiem iestājas Daugavpils mūzikas vidusskolā, un šogad tajā mācās pieci Priekuļu bērnu mūzikas skolas beidzēji. Mūzikas akadēmijā mācās Līvija Kovalenko. Vairāki akadēmiju vai arī mūzikas koledžu jau ir absolvējuši un pašlaik sekmīgi strādā par diriģentiem, mūzikas skolotājiem: Edgars Znuņiņš, Iveta Soldāne, Ilze Rožinška, Jānis Skutelis, Arvīds Gžibovskis, kā arī citi.

Invalīds apceļo pasauli

Priekuļu Nevalstisko organizāciju (NVO) atbalsta centrā aplūkojama ceļojošā foto izstāde «Gandarījums», kurā redzami darbi uzskatāmi stāsta par to, ka arī invalīdu ratiņiem piesaistīti cilvēki ar kustību traucējumiem var iepazīt pasauli, ceļot, izbaudīt ūdens atrakciju priekus, apjūsmot skaisto dabu citās valstīs. Krāsaino fotogrāfiju nosaukumi runā paši par sevi: «Ieliņa Prāgā», «Irijotne terminālajā baseinā», «Pastaiga Tātros», «Pie LR vēstniecības Prāgā» un tamlīdzīgi.

Izstādi sagatavojusi sabiedriska organizācija «Invalīdu iniciatīvu centrs» Rīgā. Tā vadītāja Benita Šmite piedalījās arī izstādes ekspozīcijas atklāšanā Priekuļu NVO. Benita Šmite pastāstīja, ka Invalīdu iniciatīvu centrs (IIC) sācis

darbību 1997. gadā Lietiski etnogrāfiskās apvienības ietvaros, bet jau pēc gada reģistrēts kā neatkarīga sabiedriskā organizācija, kas organizē dažādus pasākumus. IIC darbība balstās uz brīvprātīgajiem, kuri ir invalīdi. Pašlaik IIC iesaistījušies 35 dalībnieki.

Pastāvēšanas laikā noorganizēts starptautiskais pieredzes apmaiņas brauciens pa Eiropu, notikusi radošā nometne Aglonā. Organizēta ceļojošā foto izstāde «Gandarījums», kurā aplūkojamas fotogrāfijas no Starptautiskā Eiropas brauciena. Šogad organizēts jaunrades konkurss personām ar invaliditāti «Rīga, pilseta, vide», kas veltīts Rīgas dārzēm un parkiem. Savukārt novembrī ieplānots sociālās inte-

grārijas, medicīniskās rehabilitācijas un kultūras apmaiņas brauciens uz Lietuvu, Poliju un Slovākiju personām ar invaliditāti.

Organizējot pasākumus, — seminārus, nometnes, izstādes, konkursus, mēs esam pārliecinājušies, ka maz uzmanības tiek pievērsts invalīdiem, viņu izglītības līmenim, iespējām pilnveidoties un attīstīties gan garīgi, gan fiziski – celt pašapziņu, teica Benita Šmite, atklājot izstādi Priekuļu Nevalstisko organizāciju atbalsta centrā.

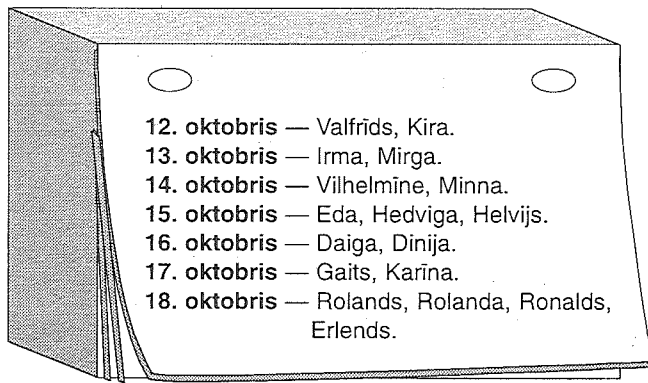
Izstāde dod iespēju Priekuļu invalīdiem ielūkoties Rīgas invalīdu aktivitātēs un varbūt iedrošināt pašiem nākt klajā ar savām iniciatīvām.

L.Rancāne

● Ceļojošā foto izstāde «Gandarījums» Priekuļu NVO atbalsta centrā piesaista uzmanību ar to, cik plašas iespējas invalīdiem paver darbošanās savā organizācijā. Foto: M.Rukosjujevs

APSVEIKUMI, KONKURSS

Audz laimīgs, mazais!

Rušonas pagasta iedzīvotājas **Ilgas Bečas** meitiņa pasaulē nāca 28. septembrī. Māmiņai viņa mīļā «peciņa». Abas ar savu cāko meitiņu, galveno palīdzību izdomājušas ģimenes jaunākajai atvasītei vārdu, taču savu akceptu tam pagaidām vēl nav devis tētis **Osvalds** un ģimenes pirmdzimtais **Māris**. Jaunpiezimušajai mazulītei ir arī vēl viena māsiņa — Inese. Mans lielais pārsteigums, ne domāts, ne cerēts, saka māmiņa par savas jaunākās meitiņas piedzimšanu. Auklējot mazulīti, viņa no Laimas meitiņai lūdz veselību, lūdz palīdzēt izaugt stiprai, skaistai, gudrai.

Ilga strādā reģionālās vides pārvaldes Preiļu daļā, bet Osvaldam pieder savs uzņēmums, kurš saucas viņa vārdā.

Māmiņa pateicās ārstei Svetlanai Morozovai, vecmātei Aleksandrai, bērnu mātai Baibai un arī ģimenes darbiniekiem ar palīdzību dzemdībās.

Preiļietes **Ritas Muktas** dēlens Reinis piedzima 30. septembrī. Vārdu viņam izvēlēties tētis **Ilmārs**. Mazo brālīti jau slimnīcā aplūkoja māsa Sintija, kura mācās 5. klasē un ir centīga skolniece. Sintija sen ilgojās pēc brālīša vai māsiņas, tāpēc pirmajā tikšanās reizē bija neizpratnē, ka mazulītis guļ un viņu nevar paauklēt.

Reinim ir brālēni un māsiņas, kā arī vecmāmiņas Olga un Veronika, vectētiņš Jānis.

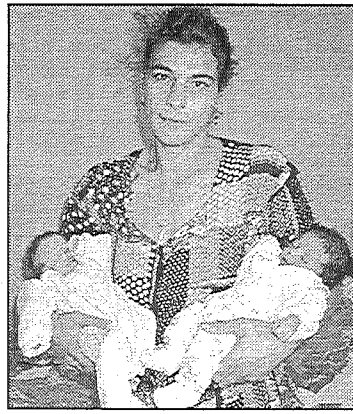
Mazo puisīti kristīs Preiļu baznīcā. Māmiņa pateicās ārstei Svetlanai Morozovai, vecmātei Māritei un pārējiem nodaļas darbiniekiem par rūpēm un gādību. Savam bērniņam viņa vēlēja augt stipram, veselam, būt paklausīgam.

Irita Mestere dzīvo Madonas rajona Varakļānos. Viņas pirmais bērniņš pasaulē nāca 1. oktobrī. Jauno māmiņu un savu dēliņu ar skaistām rozēm tūlīt steidza apsveikt tētis **Juris**. Jaundzimušajam vārds vēl tiek domāts, vecāki savam pirmdzimtajam vēlas atrast pašu skaistāko.

Irita strādā Stirnienes pastā, bet Juris ir brigadieris dzelzceļa darbos. Varakļānos dzīvo arī Iritas vecāki Janīna un Roberts, kas sagaidījuši trešo mazbērnu, bet Stirnienē — Jura vecāki Anna un Kārlis, ko puisīša piedzimšana pirmoreiz iecēlusi vecvecāku godā. Mazulītis ir sestais mazmazbērns astoņdesmitgadīgajai vecvecmāmai Helēnai, kura dzīvo Preiļu rajona Sīlukalna pagastā. Bērniņu kristīs Varakļānu baznīcā.

Irita visam Preiļu dzemdības kolektīvam vēlēja saglabāt tikpat lielu pacietību, izturību un iecietību, kādu saņēmusi attieksmē pret sevi. No Varakļāniem līdz visām lielākajām apkārtnes pilsētām — Jēkabpīlij, Madonai, Preiļiem atbilstošs ir aptuveni vienāds, taču Irita uzticējusies māsas padomam izvēlēties Preiļus. Viņa uzskata, ka izvēle bijusi pareiza.

Rušonas pagasta iedzīvotājai **Gaļinai Bernānei** 4. oktobris bija īsta pārsteigumu diena. Viņai piedzima dvīņi, zēns un meitene. Abi veselīgi bērni, pietiekoši lielā svarā. Dvīņi papildināja Gaļinas un tēta **Sergeja** bērnu skaitu, un tagad ģimenē ir sešas atvases. Vecākajai Ingai jau ir 11 gadi, Arturam — seši, Sergejam — pieci, bet Arnim divi gadi.

Kā Dievs dos, tā izaugs, Gaļina filozofiski vērtē savas ģimenes samērā grūtos apstākļus. Vīram nav pastāvīga darba, pa laikam viņš palīdz celtniecības darbos. Gaļinas vecāki dzīvo Baltkrievijā, un tikties ar viņiem iznāk ļoti reti.

Dvīņi paredzēti kristīt Aglonas bazilikā. Bērnu māmiņa visvairāk vēlas, lai mazajiem būtu stipra veselība, lai viņi neslimotu un augtu laimīgi.

Gaļina sirsnīgu paldies teica ārstam Jurim Kļaviņam. Es nezinu, kā bērni bez viņa palīdzības būtu piedzimuši, viņa atzina.

4. oktobrī pasaulē nāca līvānietes **Ievas Garjānes** meitiņa. Kopā ar tēti **Reini** mazulītei dots vārds — Grēta. Bērniņu jau slimnīcā apmeklēja vecākā māsiņa, divarpusgadīgā Anna. Māmiņa auklē Grētu un pa laikam palūkojas arī uz savas lielās meitas fotogrāfiju, ko paņēmusi līdzī uz slimnīcu.

Reinis strādā par juriskonsultantu mežniecībā, bet Ievā ir konsultante sabiedriskā organizācijā darbā ar jauniešiem.

Ģimene dzīvo kopā ar Reīna māti Inesi, kurai tagad būs divas mīļas mazmeitiņas. Anna viņu dēvē īsi un skaidri — «mapīte».

Ieva pateicās visam dzemdību nodaļas kolektīvam par ļoti laipno attieksmi.

Fotokonkurss «Skaistākā puķe manā dārzā»

Katram ziedam savs skaistums

Pie Eikša ezera atrodas mans mazdārzīns «Ezerkrasts». Man ļoti patīk audzēt puķes, rūpēties par tām un izjust katra zieda smaržu un skaistumu. Dārziņā vislabāko vietu vienmēr ierādu puķēm un tikai pēc tam burkāniem, sīpoliem, ķiplokiem, bietēm un pārējiem dārzeņiem.

Jūnija nogalē bija ļoti patīkami vērot, kā dārzs pakāpeniski ietērpjas skaistā ziedu rotā. Ziedi nepadevās šīs vasaras karstajai tveicei. Augi saņēma vajadzīgo valgmi no ezera naktī.

Man bija liels prieks par **vasaras saulespuķēm**, kuras izauga 1,80 metru augstumā. Skaisti izskatījās to lielās lapas, kuras pamīšus izkārtotās pie resnā stumbra. Saulgriezies sāka ziedēt jūlijā. Augustā jau bija redzami augļi — pelēkmelni šķautnaini sēkleņi. Ziedu kurviši savas galviņas vienmēr grieza saules gaismas virzienā. Pa vasaru galviņas izauga apmēram 30–40 centimetru platas. Sava smaguma dēļ tās bija jāatbalsta ar speciāliem balstiem.

Saulgriezies ar savu graciozo stāju un vareno «platmali» izcēlās pārējo ziedu

vidū un jutās pārākās.

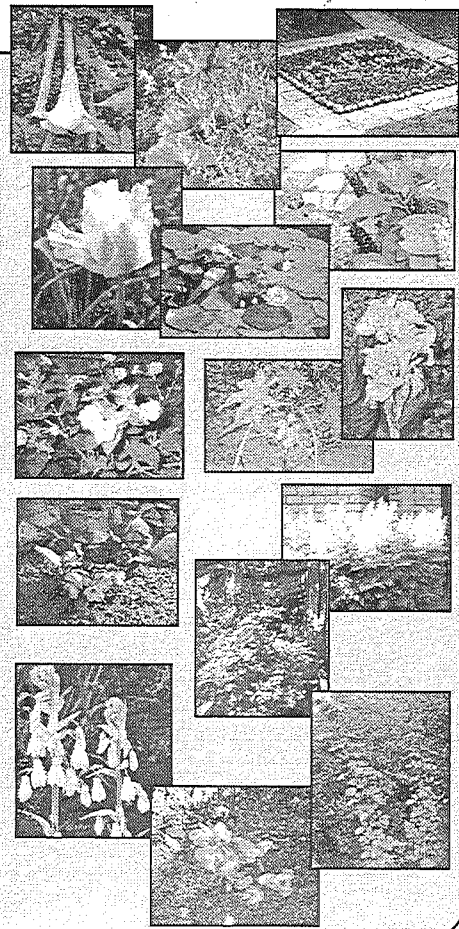
Starp matiņām, petūnijām, asterēm labi omulīgi bija iekārtojās vasaras samtenes. Dažai niecīgākai puķītei bija jāparaujas sānis un jāatbrīvo vieta kuplajam samteņu krūmam. Samteņu krāsa bija no gaiši dzelteniem līdz tumši brūniem toņiem. Tās izauga apmēram 20–30 centimetru augstumā. Iespaidīgs bija samteņu krūma apkārtmērs. Puķes priedēja visu jūniju, jūliju, augustu.

Skaists, dabisks dzīvzogs starp zālienu un dārzu izveidojās, kad sāka ziedēt amaranti. Vēl tagad tie zied, nebaidās rudens salnu. Dažviet amaranti sasniedza 1,50 metru augstumu, bet ziedu spurdzes sniedzās 30–45 centimetru garumā.

Dārzā saulespuķu augstumu centās sasniegt sarkanās, dzeltenās, rozā kārsrozes, bet neizdevās. Tomēr jūnija un jūlija mēnešos tās bija visskaistākās.

Arī gulbju ģimene izkāpa krastā, lai pārliecinātos, ka zied arī citas puķes, ne tikai ūdensrozes. Gulbju mazulī izjuta atšķirību starp ūdeni un sauszemi, viņi pacietīgi gaidīja, kad viņus «uzciens» dārza saimniece.

Anastasija Vilcāne Preiļos

HOROSKOPS NEDĒĻAI (14. - 20.10.)

Auns. Ģimenē izturieties pieklājīgi, radiet ap sevi labvēlīgu gaisotni. Nav ieteicama vientulība, var uzmākties neatvairāmas, drūmas domas par dzīves bezjēdzību. Strīdos būsit nepiekāpīgs un nekautrēsieties paust savus uzskatus. Nemanāmi ietekmēsiet pārējos. Uzņemoties iniciatīvu, gūsiet virsroku un iemantosiet cieņu.

Vērsis. Var nākties risināt jautājumus, kuri būs svarīgi jūsu tuviniekiem, mēģiniet neiesaistīties diskusijās par dzīves jēgu. Jāatturas no izpriecām, kas var graut reputāciju. Būs jārunā bez aplinkiem. Darījumos jāievēro vislielākā piesardzība, pārāk neuzticieties cilvēkiem. Gaidāma papildus peļņa, tikai jāprot laikus saskatīt iespējas.

Dvīņi. Atsauciet atmiņā pagātnes kļūdas, lai tās neatkārtotu. Patieso jūtu pūšana prasā drosmi, tomēr uzdrīkstieties būt jūtīgs. Neapspriediet personisko dzīvi ar draugiem. No draugiem palīdzību negaidiet, jo pašam būs jānodarbojas ar kāda atbalstīšanu. Piemērots laiks, lai cīnītos par sociālo taisnīgumu, atmaskotu melus un liekulību.

Vēzis. Iejūtība būs būtisks priekšnoteikums mierīgām brīvdienām tuvinieku lokā. Brīvdienās ātri varat izdot savu sūri grūti nopelnīto naudu apšaubāmās izpriecās. Gribēsiet krasas pārmaiņas, ātru rīcību un bezienu paklausanos. Būs tieksme pārspīlēt savus panākumus. Tukša lielība var sabojāt darba devēja iespaidu par jums.

Lauva. Nenovērtējiet par zemu konkurentu un sāncensu lomu. Attiecībās turieties pie pārbaudītām un konservatīvām idejām, neprovoceļiet partneri strīdam. Varat gūt citu izpratni par notiekošo, iepazīties ar jauniem cilvēkiem, kuri palīdzēs sasniegt iecerēto. Būs jārod risinājumi ikdienas jautājumiem. Pavērsies plašas iespējas.

Jaunava. Varat doties komandējumā. Strādājiet individuāli, nesadarbojoties ar iedomīgu cilvēku. Neizrādīet neapmierinātību, strādājiet un palīdziet citiem ar padomu. Lēmumus pieņemiet prātīgi vai arī atlieciet uz vēlāku laiku. Pietrūks pārliecības par savu vienreizīgumu un partnera jūtām. Saasināsies kāds kompleks.

Svari. Prieku sagādās kāds pretējā dzimuma pārstāvis. Mācieties pieņemt dāvanas ar cieņu un patiku. Slepnie milas sakari nebūs ilgstoši un var kļūt zināmi. Būs nepieciešama konkrētība, fantāzijas pataupiet brīvdienām. Nesiet tik atklāts tiešs, neuzticiet noslēpumus — šīs nedēļas sākumā cilvēki var sagādāt rūgtus brīžus.

Skorpions. Gādājiet, lai ikdienas rūpes nenomāc prātu, padarot jūs nervozu un neiecietīgu attiecībās ar tuviniekiem. Attiecības būs harmoniskas, partneris jutīsies milēts. Būs raksturīgas pēkšņas garastāvokļa maiņas. Var rasties problēmas, kuru atrisināšana prasīs spēku un laiku. Būs jāmainās līdz laikam un apstākļiem.

Strēlnieks. Iespējams neliels, bet patīkams budžeta pieaugums, kas labvēlīgi ietekmēs gaisotni jūsu ģimenē. Jaunās attiecības izrādīsies tikai izlūzīja, bet patīkama. Jūsu augstās prasības nodrošinās kolēģu nopietnu attieksmi pret darbu. Jums laimēsies, jo varēsiet darīt darbu, kas sagādās arī morālu gandarījumu.

Mežzāis. Veltiet vairāk laika iemīļotajai personai, jo greizsirdība var būt pamatota — kāds var izjaukt jūsu attiecības. Var nākties atjaunot sairusas radniecības saites. Pārmērīgā aizrautība var traucēt neitrāli palūkoties uz notiekošo. Būsiet vispārējā sabiedrības uzmanības lokā. Tomēr esiet piesardzīgs, izsakot kritiskas piezīmes.

Ūdensvīrs. Esiet vērigs, jo dzīve var piedāvāt kādu izdevību, tikai jāprot to saskatīt un izmantot. Mīļotais cilvēks būs skarbs, bet jūs pratīsiet panākt mierīgu līdzspastāvēšanu. Informācija kavēsies. Bieži būs vēlēšanās palikt vienatnē, lai apercerētu savus turpmākos plānus. Neapmierinātība ar notiekošo tiks meklēt dažādus risinājumus.

Zivis. Atgriezīsies dzīvesprieks, ieteicams iesaistīties jaunās projektos, atsvaidzināt reputāciju. Jābūt izvēlīgām iepazīstoties. Kāds palīdzēs ar dērgu padomu. Neveiksmīgās sadarbības vieta nāks jauna, veiksmīga. Sāpīgi uztversiet izmaiņas, jūsu spēki būs par vājiem, lai cīnītos — pārmaiņas nav novēršamas.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Aglonas pagasta padome
**iznomā pašvaldībai
piederošās ēkas**
Aglonā, *Daugavpils ielā 23,*
**nosakot apsaimniekošanas mērķi
– pirts pakalpojumu sniegšana
iedzīvotājiem.**
Pieteikums jāiesniedz un informāciju par objektu var saņemt Aglonas pagasta padomē, Somersetas ielā 34, Aglonā, Preiļu raj., LV5304.
Tālr./fakss 53-75338, 53-75315.

Preiļu tiesu izpildītāju kantoris
pārdod pirmajā izsolē
SIA «Wentwood Developments Limited»
piederošo kustamo mantu.
Piedzinājis
AKB «Baltijas tranzīta banka».
Izsolē pārdos:
✓ GAZ-53B 1978. g., Ls 350;
✓ SAZ-3507 1985. g., Ls 400;
✓ VOLVO-240 1984. g., Ls 806;
✓ VOLVO-740 1986. g., Ls 1494;
✓ traktoru T-150K 1978. g., Ls 1138;
✓ piekabi PRT-10 1987. g., Ls 327.
Izsole notiks 24. oktobrī plkst. 10.00
Preiļu rajonā, Livānos, Celniecības
ielā 2. Uzziņas pa tālruni 53-21620.

Firma (licence 4-1041)
Preiļos, Liepu ielas garāžā
**iepērk krāsainos metāllūžņus
par paaugstinātām cenām.**
Samaksa tūlītēja. Tālr. 21424 (vakaros).

RUDENS CENAS!
SIA «Vīlcāns V» Livānos, Alejas ielā 19
(Ubaglīci pie pilsētas stadiona)
izgatavo melnā granīta pieminekļus,
apmales un melnās betona apmales.
Pasūtīt pieminekli no Ls 70 —
betona melnā apmale par brīvu!
Livānu novada iedzīvotājiem LIZINGS!
Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.

**Iepērk liellopus, teļus, aitas, cūkas,
zirgus, kazas dzīvsvārā un
kautus pēc gaļas iznākuma.**
Augstas cenas. +12%, +18%.
Tālr. 23887, 55798, 55639, 6461550,
9183601.

SIA «Kārlis Viens» iepērk
jaunlopus, liellopus, aitas kautsvārā.
Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).
Formē subsidijas.
Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.

Pērk lopus.
Tālr. 55645, 6563019..

Marija Indāne

(11.12.1926. – 9.10.2002.)

Vējainā, sniegotā oktobra pievakarē mūžībā aizgājusi bijusi Dravnieku pamatskolas skolotāja Marija Indāne. Viņas darba gaitas sākās Madonas rajonā, bet lielākā darba mūža daļa aizvadīta Dravnieku pamatskolā. Skolotāja mācīja bērniem latviešu valodu un literatūru, audzināja viņus patriotisma un latvisko tradīciju garā. Daudzi bijušie skolēni viņu atceras arī kā fizikulas skolotāju, kuras vadībā kaldinātas pirmās uzvaras Dravnieku skolas sporta vēsturē. Bet visam pāri stāvējusi DEJA. Deja skolā skolēniem, deju kolektīvu vadītājas un virsvadītājas pienākumi. Tas viss prasījis darbu, enerģiju un laiku. Bet tā pieticis arī dziesmai kultūras nama ansambli.
Viņa ir dzīves vidū arī savā dārzā starp ražas pilnajiem kokiem un ziedošām puķēm...
Bet nu rimusi darbīgā, uzticīgā, dzīvi un Tēvzemi mīlošā sirds. Pašreizējā, godīga un bagāta mūža priekšā galvas noliec darba kolēģi un vairākas skolēnu paaudzes.
Sāp. Sāp visiem, kas Mariju pazina. Skaudra sāpe ielīdusi arī tuvinieku sirdīs, kam Marija bija kā vienotāja ar dzimto Latgali.
Skumjš kļūst rudenis dārzā. Par agru sevi pieteica ziema. Bet būs atkal pavasaris – plaukšanas, darbības un kustības laiks. Laidis sēs un stādīs, un cerēs, izteiks sevi straujākos vai līganākos dejas soļos, savu prieku vai sāpi izdziedās dziesmā, un mēs zināsim – tur ir arī Tava daļa, Marija. Tevis kā skolotājas un sabiedrības cilvēka devums.
Izvadīšana no Stabulnieku KN 12. oktobrī plkst. 11.00.
Dravnieku pamatskola
Stabulnieku pagasta padome

LATVENERGO
LATVENERGO Preiļu elektrisko
tīklu rajons informē,
ka mainīts dispečera tālruna numurs.
Par elektrotīkla bojājumiem
lūdzam zvanīt pa tālr.
**1-5381192,
1-5381731.**

Veikalā «AVC PLUS»
Preiļos, Aglonas ielā 14
visu veidu televizori,
audio un videoaparātūra,
SAT un TV antenas,
mobilie telefoni un LMT pieslēgums.
Garantija un līzings.
Darbdienās no plkst. 9.00 līdz 18.00.
Sestdienās no plkst. 9.00 līdz 14.00.

SIA «KRISTA»
Jēkabpilī, Ā. Elksnes ielā 5
pērk cirsma, īpašumus.
Slēdz ilgtermiņa līgumus
mežu apsaimniekošanai.
Tālr. 9404266.
Veic meža inventarizāciju un plānošanu.
Tālr. 9188345.
FSC zaļā sertifikāta iegūšana.
Tālr. Rīgā 7228835, tālr./fakss 9426524.

**Pērk mežus īpašumā,
zemi ezera krastā.**
Tālr. 9104510.

**Pērk bērza finierklučus
mežā pie ceļa.**
Tūlītēja samaksa.
Tālr. 9641302.

SIA «Dubiki» pērk cūkas, liellopus,
jaunlopus, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja. +12%, +18%
Tālr. 9121830, 6499013, 54-74696.

IU «VILS G» iepērk jaunlopus,
piena teļus, cūkas, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9199314.

SIA «AIBI» pērk zirgus,
liellopus, jaunlopus, aitas.
+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728,
9445135.

Pārdod

miežu miltus lopbarībai (0.08 Ls/kg) ar piegādi. Medu 2 Ls/kg. Tālr. 39501;
kāpostus, graudus. Tālr. 34439;
kāpostus. Tālr. 50443.

Pērk

kartupeļus, graudus. Tālr. 6498898.

Veikalā «Sēta» pārdod apkures katlus,
kaminus, plīti, plīts aprīkojumu, dūmvadus,
sūkņus. Uzstādīšana, garantija.
Adrese: Jēkabpils, Brīvības iela 165.
Tālr. 9294258, 52-32909.

Stabulnieku pagasta padome rīko sveču vakaru 26. oktobrī

Vilciņu kapos plkst. 13.30
Pastaru kapos plkst. 14.30
Krištošu kapos plkst. 15.30
Br. Balckaru kapos plkst. 16.00
27. oktobrī
S-Vulānu kapos plkst. 14.30
Stabulnieku kapos plkst. 15.30
Trūpišu kapos plkst. 16.00
Lūdzam sakopt kapus.

Saunas pagasta padome aicina: atnāksim un iededzināsim svečītes un uz brīdi pieminēsim tuvos un dārgos aizgājējus

19. oktobrī
Skuteļu kapos plkst. 12.00
Orīšu kapos plkst. 13.00
Smeļteru kapos plkst. 14.00
Betīšķu kapos plkst. 15.00
L. Anspoku kapos plkst. 16.00
20. oktobrī
Aizupiešu kapos plkst. 12.00
Priekuju kapos plkst. 13.00
Lakausku kapos plkst. 14.00
Pauniņu kapos plkst. 15.00

Kā putna dziesma izgaist mūžs
Un cilvēks aiziet un mājās
nepārnāk.
Izsakām līdzjūtību Georgijam
Ivanovam, TĒVU smiltajā pavadot.
IK «FLASS» darbinieki

Tēt, tie zāļi-meži,
Tie šalks par tevi...
Šai skumju brīdī esam kopā
ar Georgiju Ivanovu,
kad līdz ar gājputnu balsīm meža
ielokā aizskan TĒVA balss mūžībā.
Čerpakovski, Pauniņi

Sāp sirds, no tēva šķiroties,
Kad viņa taka smilšu kalnā iet.
Izsakām līdzjūtību Georgijam,
Viktoram un Andrejam Ivanoviem,
no TĒVA un VECTĒVA atvadoties.
Mednieku kolektīvs «Muiža»

Man gribētos skūpstīt tev tulznaino
roku par labo sirdi, mans mīļotais
tēvs...

(A.Smagars)

Skumstam kopā ar Aleksandru
Volonti, no TĒVA atvadoties.
Kolēģi Priekulu pamatskolā

Sirds nepukst vairs.
Bet vēl tai bija skanēt
Un acīm mirdzēt, dzīvi vērojot.
(J.Sudrabkalns)
Skumju brīdī esam kopā ar
piederīgajiem, ilggadējo deju
kolektīva vadītāju Mariju INDĀNI
zemes klēpī guldot.
Preiļu rajona kultūras darbinieki un
dejojāju saime